

J e g y z ő k ö n y v

az Országos Köznevelési Tanács

2005. január 13-án, csütörtökön, 10 órai kezdettel
az Oktatási Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)

101. számú tanácstermében megtartott

üléséről

Napirend:

Napirend előtt az OKNT december 9-ei ülésén kialakított álláspontjának vita nélküli megerősítése:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló OM-rendelet
- ❖ Az OKNT állásfoglalásának kialakítása a judaisztika érettségi vizsgatantárgy központi követelményéről

1. Ajánlás az alternatív (nem NAT-alapú) kerettantervek jóváhagyásának rendjére

Előadó: Horn György OKNT-tag
Meghívott: Dr. Balogh Lászlóné szakmai referens

2. Az oktatási miniszter rendelet-tervezetének véleményezése a 2005/2006. tanév rendjéről

Előadó: Dr. Varga Mária Beáta főosztályvezető-helyettes
Szakértők: Dr. Farkas Ildikó közoktatási jogi referens
Juhász József (OKÉV)

3. Tájékoztató a tankönyvellátás helyzetéről, elvi kérdéseiről

Előadó: Dr. Karlovitz János TTB-tag
Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes
Szakértők: Szalay Sándor irodavezető
Dr. Bartha Lajosné szakmai főtanácsadó

Elnököl: Dr. Loránd Ferenc, az OKNT elnöke

Az ülés résztvevői**Az Országos Köznevelési Tanács részéről:**

Dr. Báthory Zoltán
Dr. Dobos Krisztina
Farkas István
Dr. Hadházy Tibor
Dr. Hoffmann Rózsa
Horn György
Dr. Karlovitz János
Dr. Kelemen Elemér
Dr. Loránd Ferenc
Nagy József
Dr. Polinszky Márta
Dr. Trencsényi László
Dr. Vágó Irén
Dr. Vass Miklós

Meghívottként:

Friss Péter
Horváth Gréta
Brassói Sándor
Jakab János
Makkai László
Juhász József
Nagy Gyöngyi Mária
Dr. Varga Mária Beáta
Szalay Sándor
Dr. Bartha Lajosné
Dr. Balogh Lászlóné
Koller Mariann
Bársony Csaba
Iliás Lajosné
Kosinszky Zsuzsa

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 08 perc.)

DR. LORÁND FERENC – a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Miután először találkozunk ebben az évben, még aktuális, hogy mindenkinek nagyon boldog új évet kívánjak, magunknak pedig harmonikus és felhőtlen együttműködést.

Szeretnék napirend előtt egy bejelentést tenni, ami szorosan összefügg a mára tervezett napirend megváltozásával. Azzal keltünk föl a legutóbbi OKNT-üléstről, hogy a mai ülésünket a PISA kérdéskomplexumának szenteljük. Valamikor két héttel ezelőtt volt az MTA pedagógiai bizottsága előtt Bálint Péter úr, aki szóbeli beszámolót tartott, és néhány táblázatot, pontos kimutatást vetített ki. Ezek kommentálása mentén zajlott ott egy rövid értékelő előadás a PISA eredményeiről, ami egy órát vett igénybe. Amikor megkérdeztem, hogy ez írásban mikor állhat rendelkezésünkre, erre az volt a válasz, hogy tekintve, hogy ő most fog elmenni egy hónap szabadságra, továbbá az átszervezések következtében munkatársai jelentős részétől megszabadították – vagy őtőle szabadították meg a munkatársait, ez fogalmazás kérdése –, tehát az a részleg, amelyik az értékelési központ címén különböző helyszíneken működött, létszámában erőteljesen megcsappant, majd ennek a bizonytalanságnak a láttán néhány értékes és önálló munkára alkalmas munkatársa el is távozott, gyakorlatilag órá maradna ezen írásos összefoglaló elkészítése, és ezt nem tudja előbb vállalni, mint március elejére. Tehát ha azt akarjuk, hogy érdemben tudjunk a PISA-val foglalkozni, akkor azt az elemzést, amit erről az értékelési központ, illetve a PISA-val foglalkozó szakemberek készítenek, szerintem meg kell várni, így a feladattervünkben az áprilisi ülés előtt nincs mód egy átfogó PISA-értékelésre. Még annyit kell ehhez tudni, hogy a szabadságát követően Bálint Péter Stockholmba utazik, ahol egy PISA-konferencián vesz részt, tehát az áprilisi ülésen ennek eredményeiről, tapasztalatairól is be tud majd számolni. Ennyit indoklásképpen arra, hogy az eredeti határozatunkhoz képest miért nem vennénk ezt napirendre.

Annak nem látom sok értelmét, hogy itt a különböző sajtókommentárokból táplálkozva beszéljünk a PISA-ról, különös tekintettel arra, hogy azon az ülésen, amelyen én is részt vettem az Akadémián, több kritika érte ezeket a sajtókommentárokat, mondván, hogy ezek pontatlanok, eltúlzottak, meg egy kicsit attraktívak akarnak lenni, és bizonyos dolgokat eltúloznak. Kozma Tamás még azt is fölvetette, hogy azt is meg kellene tárgyalnunk, mármint az akadémiai bizottságnak, de én ezt az OKNT-nek címzett feladatként is felfogtam, hogy vajon mennyiben vonatkoznak ezek az értéktételek egy stratégia meghatározásának alapjául, mennyire kell ezeket – nem ezt a szót használta, intelligensebben fogalmazott, mint ahogy én most mondom – komolyan venni, szóval mennyi ennek a relevanciája arra vonatkozóan, hogy a magyar közoktatásban valóban mi a helyzet. Továbbá elhangzott ott – ha jól tudom, Báthory tanár úr említette –, hogy ha már a PISA-val fogunk foglalkozni, akkor ne csak a PISA-val foglalkozzunk, hanem más olyan eredménymérésekkel és vizsgálati eredményekkel is, amelyek esetleg más aspektusból, más paraméterek mentén az eredményeket valamilyen módon kommentálják.

Erre vonatkozóan Rózsának is volt a legutóbbi ülésen egy olyan megjegyzése, hogy egy más európai vizsgálat, amelyik nem ezt a korosztályt vizsgálta, hanem fiatalabbakat, némileg más következtetésekre jutott.

Tisztelettel kérem tehát, hogy fogadjuk el azt a javaslatot, miszerint áprilisra egy olyan OKNT-ülést készítünk elő, amely a PISA-val és más eredménymérések eredményeivel egy összehasonlító elemzést tárna elénk. Amikor erről szó volt, akkor Báthory tanár úr mondta, hogy korreferensként mindenképpen szívesen közreműködne ebben.

Azt is szeretném mondani, hogy időközben elkészült egy belső használatú javaslat Sipos úrtól a PISA-bizottság létrehozására, de én azt javaslom, hogy ez ügyben is akkor határozunk, amikor magát a jelentést és az ezzel kapcsolatos vizsgálatokat megtárgyaljuk.

Elfogadjátok így? *(Nincs jelzés.)* Nincs ellenvetés. Akkor – ezt különösen Krisztinának mondom, mert ő javasolta, hogy mára legyen, és ígéretem oda is címződött...

DR. DOBOS KRISZTINA: Nekem egyetlen problémám van: hogy akkor nem kell róla nyilatkozni. Akkor kell nyilatkozni, amikor olyan állapotban van valami.

ELNÖK: De mi még nem...

DR. DOBOS KRISZTINA: Nem önnek szól, természetesen.

ELNÖK: Nekem is több ilyen mellékági megjegyzésem volna, de most a saját kompetenciámon belül ezt tudom mondani.

Nagyon köszönöm.

Akkor viszont fölteszem a kérdést, hogy a mai napirendet – úgy, ahogy önök írásban megkapták – elfogadhatónak tartják-e. Aki igen, kérem, emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* Van-e ellenszavazat? *(Nincs jelzés.)* Tartózkodás? *(Nincs.)* Akkor egyhangú igen. Köszönöm szépen.

Az első napirend előadójaként tisztelettel kérem Nagy Gyöngyi Mária asszonyt. Ugye, itt volt egy olyan megállapodásunk, hogy nem vitatjuk, hanem megszavazzuk, illetve valamilyen módon – vagy igen, vagy nem – szavazunk erről a sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelvei című dokumentumról. Trencsényi László vállalta, hogy ez ügyben Nagy Gyöngyi Mária vezető főtanácsos asszonnal erről tárgyal és beszél. Most megadnám a szót Nagy Gyöngyi Máriának, hogy számoljon be, mi történt, mennyire szolgált ez megelégedésére, illetve született-e kompromisszum, mehetünk-e minden további nélkül.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Köszönöm szépen a szót. Elnök urat és a tanács tisztelt tagjait arról szeretném tájékoztatni, hogy Trencsényi úr az itt szóban elmondottakat – a tanácsülésen elhangzott ígéretének megfelelően – már másnap megküldte e-mailben, de nemcsak azokat, hanem egy sokkal részletesebb észrevétel- és javaslatlistát, területenként. A kidolgozókkal együttműködve ezt alaposan áttekintettük.

Szeretném itt most nyilvánosan megköszönni ezt. Valóban, nemcsak azokat tudtuk érvényesíteni, hanem volt benne egy olyan mondat, miszerint talán egy kicsit elindítja a gondolkodást, és néhány területen még bátrabbak tudunk lenni a változtatásban. Tényleg nagyon alaposan átnéztük a munkát, nagyon sok helyen találtunk magunk is, ahol tényleg benne maradt olyan kerettantervi utalás, aminek nem kellett volna. Köszönöm tehát.

Az elkészült anyagokat e-mailben küldtem el Trencsényi úrnak, ő e-mailen küldte a visszajelzéseit. Mosolyogtam magamban, hogy ilyen gyors, pontos és alapos lektort biztos nem lett volna könnyű egyéb úton-módon találni. Szerencsénk volt a dokumentum készítésénél.

Egyetlen olyan kérdés maradt, amit Trencsényi úr változatlanul fenntart, hogy az ő megítélése szerint a felnőtt életre való felkészítésben még mindig a szükségesnél nagyobb hangsúlyt kap a munkába állásra való felkészítés. Valamennyi szakterület szakembere ragaszkodott ehhez a kidolgozók körében, ugyanis a gyógypedagógiai területen ennek tényleg óriási jelentősége van, hogy az egész iskolai pályafutás alatt már az elképzeléseket, a vágyakat és a reális lehetőségeket, az adott fogyatékból eredő korlátokat összehangolja, fokozatosan és folyamatosan. Sem a szülő nem tudja könnyen elfogadni, sem a tanuló. Úgyhogy változatlanul szeretnénk, ha ez igenis, mint a NAT-ban meghatározott számos egyéb feladat kiegészítése, hangsúlyosabban megjelenhetne. Annál is inkább, mert az ép értelmű testi, érzékszervi fogyatékos tanulók közel 50 százaléka ma már integrált keretben teljesíti tankötelezettségét - középfokon ez az arány természetesen majdnem 100 százalék, hisz' alig van elkülönített intézmény -, az adott intézmények biztos, hogy az e területhez kapcsolódó egyéb feladatokra is kellő hangsúlyt helyeznek, és talán számukra figyelemfelhívó lehet, hogy a sérült fiatalnál ezt külön nézzék.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Megkérdezem Trencsényi Lászlót, hogy van-e hozzáfűznivalója ahhoz, ami most elhangzott. *(Nincs.)* Akkor - miután határozatképesek vagyunk - szavazásra teszem föl a kérdést. Elfogadjuk-e ezt a hosszú nevű dokumentumot? *(Szavazás.)* Egyhangú, köszönöm.

A második függőben maradt pontnak Horn György OÉVB-elnöki minőségében az előterjesztője. A múltkor nem volt semmi kifogásunk ez ellen a tantárgy ellen. Van-e hozzáfűznivalód?

HORN GYÖRGY: Megismételném a múltkori OÉVB-határozatot. *(Dr. Dobos Krisztina: A múltkor már szavaztunk róla.)* Csak nem voltunk szavazóképesek. Tehát az OÉVB I tartózkodás mellett elfogadta, és kihirdetésre ajánlotta a judaisztika tantárgyat.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Csak egy mondatot szeretnék mondani. Összevettem ezt a katolikussal, és először volt némi apró hiba, de teljesen megfelel minden szempontnak. Tehát átnéztem mint egyházi ember... *(Közbeszólás: Ökomenikus.)* Ökomenikus.

HORN GYÖRGY: Néhány kérdésben azért eltér a követelményektől. *(Derültség.)*

ELNÖK: Köszönöm, akkor szavazásra teszem föl a kérdést. Az OKNT elfogadja-e a múltkor már megismert előterjesztést? *(Szavazás.)* Egyhangú, köszönöm szépen.

A következő napirendi pont keretében ismét Horn Györgyé lesz a szó. Röviden bevezetőül emlékeztetni szeretnék arra, hogy amikor a kerettantervi szabályozással kapcsolatos szempontrendszer vitattuk, akkor Trencsényi László talált az előterjesztés megfogalmazójaként egy nagyon jó terminus technicust a nem alternatívra; azt mondta, hogy NAT-alapú. Akkor zajlott köztünk az a vita, hogy az iskolai autonómia létező gyakorlata miatt – Báthory Zoltán azt mondta, hogy minden iskola részben alternatívája a másiknak, hiszen a helyi tantervében változások lehetnek – nem szerencsés ez a terminus technicus, így maradt a NAT-alapú, és itt vannak a nem NAT-alapú tantervek. Az volt a dilemma, hogy célszerű volna-e kidolgozni ezeknek az iskoláknak a kerettantervi jóváhagyásához egy szempontrendszer a szakértőknek, vagy pedig egyedi eljárásokban kellene az OKNT-nek vagy az OKNT kerettantervi bizottságának szakértőket felkérni, és nem kellene ilyen szempontok.

Horn Györgytől kaptunk egy nagyon rövid előterjesztést. Nem tudom, volt-e mód átfutni. Ha nem, akkor kérem, hogy most nézzünk bele, Gyuri pedig közben mondd el az érveidet.

HORN GYÖRGY: Tisztelt Tanács! Jeleztem elnök úrnak már a felkérés során is, hogy nem bizonyos, hogy az én felkérésem az előterjesztésre feltétlenül helyénvaló, hiszen az én álláspontom ebből a szempontból, bár reményeim szerint nem kisebbségi *(Nagy József: Sajátos.)*, de többször, több fórumon is kifejtettem, hogy az alternatív kerettantervek a törvényben rosszul vannak szabályozva – ezt igyekeztem a bevezető szövegben is rögzíteni –, háromféle értelemben szerepel a törvényben a „kerettanterv” kifejezés, tantervekről van szó. Javasolhatjuk ugyan, hogy a törvényt módosítsák, de ez a témánk szempontjából most nem egy közvetlenül elérendő cél. Ugyanakkor a törvényben az az eljárási metódus, amelyik azt mondja, hogy arról, hogy egy iskola alternatív-e vagy sem, az Országos Köznevelési Tanács foglal állást - ez a kifejezés szerepel a törvény szövegében is -, arra indított engem, hogy azt javasoljam a Köznevelési Tanácsnak, hogy ezt tegye, tehát az akkreditációs eljárás helyére azt a mechanizmust tegyük, hogy egyedi elbírálásban döntsön minden olyan tantervről, amely azzal az igénnyel került beadásra, hogy a 131. § alapján alternatív kerettantervként kerüljön kihirdetésre vagy jóváhagyásra. Javaslatomat igyekeztem pontokba foglalni.

1. Az OKNT ne adjon alternatív iskolára definíciót, ne mondja azt, hogy „alternatív iskola az:...”, hanem e helyett a formai kritériumokban várja el a benyújtótól ugyanazokat a

formai előírásokat, amelyeket valóban a NAT-alapú és a NAT-hoz igazodó tantervi ajánlásoktól és kerettantervektől elvár, két kiegészítéssel. Nyilatkoznia kell a jóváhagyás és a kihirdetés ügyében a benyújtónak egyrészt arról, hogy melyiket kéri, másrészt arról, hogy ez állami vizsgára felkészít vagy sem, ez ugyanis egy jognyilatkozat is egyben. Az egész az, de ez egy formai kritérium is legyen.

2. Tekintettel arra, hogy a Köznevelési Tanács kerettantervi bizottságában nagy tekintélyű szakemberek ülnek, a benyújtott kerettantervek esetében szakértői eljárás helyett az érintetteket kérjük fel, hogy az OKNT-nek tegyenek konkrét előterjesztési javaslatot, az OKNT szöveges indoklással fogadja el vagy utasítsa el ezeket a benyújtott kerettanterveket, és a szöveges indoklást legyen köteles, függetlenül attól, hogy jóváhagyásra kerül-e, az intézmény a bevezető preambulumban változatlan formában közzétenni. Ez a lényegesen rövidebb javaslatom.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Hozzászólásokat, véleményeket kérek. Dobos Krisztina!

DR. DOBOS KRISZTINA: Egy kicsit távolabbról indítanék. Nagyon örülök annak, amit Gyuri mondott, hogy rossz a törvényben a kerettanterv megfogalmazása. Azt javaslom, hogy ne maszatoljunk, hanem kérjük föl a minisztériumot, hogy igenis csináljon törvényt módosítást. Tudniillik – bár most nincs itt Vekerdy Tamás – a Waldorf-iskoláról is lefolytattunk egy elvi vitát, ahol végül is magunkat megerősítve elfogadtuk kerettantervnek azt, ami nem kerettanterv volt, és a továbbiakban is el fogunk fogadni olyan előterjesztéseket kerettantervnek, amelyek nem kerettantervek. Hogyha mi maszatolunk, miért várjuk el, hogy a benyújtók ne maszatoljanak, hanem dolgokat egészen pontosan és jól megfogalmazzanak?

Azzal egyetértek, hogy valami egyedi elbírálás kell, lehetőleg nagyon kevés. Én úgy gondolom, a NAT annyira kevésbé szabályoz, hogy nagyon indokolt, hogy a NAT-tól miért tér el. Nemcsak azért, mert én szeretek eltérni a NAT-tól, hanem annak valami szakmai, pedagógiai indoka legyen, ami az eddigi, általam ismert tantervekben nem igazán jelenik meg. Ez az egyik.

A másik dolog: én nem gondolnám, hogy a Köznevelési Tanácsnak igen sok kerettanterv engedélyezésére kellene az idejét fordítani. Ha pedig helyi tantervről van szó – márpedig a következőkben a Belvárosi Tanoda iskolája ez, tehát megint nem kerettanterv igazából, hanem helyi tantervként működik, úgy is épül föl –, akkor megint magunk is rendezetlen helyzetet hozunk létre.

Én azt gondolom, kötelességünk jelezni a minisztérium felé – most a főosztályvezető úr van itt –, hogy ebben rendet kellene csinálni, és kellene egy olyan koncepciónak lenni, hogy mit is várunk, hogy kerettantervek lesznek és a helyi tantervek sorozata – amivel viszont nem kellene a Köznevelési Tanácsnak foglalkoznia.

HORN GYÖRGY: Bocsánatot kérek, de a 7. pontban ez már szerepel: amennyiben a benyújtásnál kiderül, hogy ez a 8/A-B – magyarul: az általános – alá tartozik, akkor soroljon be oda, és ezt a menetet kövesse. Egyetértek, hogy legyen ennek egy ilyen visszacsatoló rendszere.

ELNÖK: Karlovitz János!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én nagyon örülök ennek a rövid, de nagyon velős előterjesztésnek. Megoldódik az a dilemma, amivel a Waldorf-tanterv jóváhagyásakor találkoztunk. Én úgy érzem, hogy megoldotta azokat a problémákat, amelyek akkor fölmerültek, és utat is nyit az alternatív tanterveknek, ugyanakkor nem sorolja be őket a kosárba.

Egy dolog, ami kérdés: az 5. pont, amely szerint legyen szakmai vita az adott programról. Valószínű, hogy itt az OKNT szakmai vitájára gondol az előterjesztő. (*Horn György: Igen.*)

Még egy kérdés: nyilván az alternatív iskolák között most már vannak középiskolák, és ott felmerül a kérdés, hogy az érettségi követelmények mennyire mérvadók, hogyan foglalhatók bele. Erről itt nincs szó. Biztosan egyértelmű a dolog, lehet, hogy én nem értem.

HORN GYÖRGY: A 2. pontban szerepel: az állami vizsgáról szóló nyilatkozattal egészüljön ki. Ez ezt jelenti, hiszen állami vizsga ebben a pillanatban csak az érettségi van, merthogy az alapvizsga...

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én, mint a kerettantervi bizottság tagja is, minden további nélkül el tudom fogadni ezt az előterjesztést.

ELNÖK: Báthory Zoltán!

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Azt gondolom, hogy az alternatív minősítés feloldódott az utóbbi években, tehát az utóbbi tizenöt évben, nem jelent egy olyan fajta különállást, mint például a 80-as években. Többek között azért nem, mert az alternatív gondolatok infiltrálódtak az összes többi iskola tanterveibe, iskolai gyakorlatába – remélhetőleg.

A másik ok pedig, hogy nagyon sok állami iskola, tehát kerettantervvel dolgozó iskola önmagától is, alkalmazkodási tevékenysége során lényegében kis, közepes vagy nagymértékben alternatívává vált. Nem látok éles cezúrát az alternatív és a nem alternatív iskolák között. Abból indulok ki, hogy a tantervi szabályozásunk éppen arra irányul, hogy minden iskola olyan tantervet dolgozzon ki, ami a helyi alkalmazkodást lehetővé teszi számára. Ez jelentheti azt is, hogy ebben alternatív eszközöket, módszereket, célokat használ, de jelentheti azt is, hogy nem.

Én leginkább akkor lennék boldog, hogyha egy ebben járatos bizottság mondaná meg az OKNT-nek, hogy klasszikus értelemben mi alternatív, tehát mi az, amit meg kell különböztetni az összes többitől. Kérdezem, hogy az AME nem tudná-e ezt a minősítő munkát elvégezni. Nem lenne érdeke az Alapítványi és Magániskolák Egyesületének – amelyik, ugye, az alternatív iskolák képviselői civil szervezete, ha jól értem.

HORN GYÖRGY: Nemcsak.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Nemcsak, de többek között.

HORN GYÖRGY: Vannak önkormányzati iskolák is, de kétségtelen, hogy arányában nagyobb.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Mi lenne, ha ők mondanák meg nekünk, hogy azt nyugodtan jóváhagyhatjuk, mert nem nagy mértékben tér el – a nem tudom mitől... Itt van az én nagy gondom. Mert a NAT-tól eltérni nem nehéz, hiszen olyan légies és nem pontos meghatározás van szándékosan, hogy nagyon sokféle helyi tantervre lehessen alkalmazni.

A vitát egy kicsit művinek, mesterkéltnek érzem. De azt nagyon szeretném, hogy az AME tényleg küldjön ki egy bizottságot, és minden ilyen ügyben adjon tanácsot az OKNT-nek. Mi ezzel ne foglalkozzunk! Mi az ország oktatásügyének a tartalmi szabályozásával foglalkozunk. Ez egy rész benne, amihez nem okvetlenül való az OKNT szakértelme. Jöjjön létre tehát egy olyan bizottság, amelyik jelenti nekünk, hogy...

Azt szeretném még elmondani, hogy az érettségi vizsgakövetelmények mindenképpen bevisznek a rendszerbe valami homogenizációt. Majdnem mindenki eljut az érettségig – a tanulói populáció 80 százaléka rövidesen, tíz éven belül eljut. Akkor az érettségi vizsga mint kimeneti szabályozó mindenképpen fogja éreztetni a hatását, még a Waldorf-iskolában is, amelyik talán a legélesebben különbözik a hagyományos iskoláktól.

Ha éppen szabályozáspártiak vagyunk, akkor elég az érettségire rábízni, és esetleg azt nézni, tudják-e a szülők azt, hogy aki ide jár, annak kicsit bonyolultabb lesz érettségizni, mint aki nem oda jár, ezzel szemben viszont egy csomó előnyt élvez.

Talán nem egészen világos, de azt akarom mondani, hogy ne legyen a mi kompetenciánk annak eldöntése, hogy valami alternatív-e, mert mi azon a párton állunk, hogy mindegyik iskola legyen alternatív egy kicsit, legyen meg a helyi sajátossága – legalábbis én így gondolom.

ELNÖK: Trencsényi László, Hoffmann Rózsa.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Ezen a nyomon haladnék én is tovább. Nem húznám az időt, de a vita tulajdonképpen a NAT-alapú kerettantervi szakértők felkészítő tanfolyamán is folytatódott, és bizonyos szempontból éles is volt, vagy élesedett is.

Mindenképpen az derült ki – és, gondolom, ebben a vitánk ellenére Gyurival is egyetértünk –, hogy az úgynevezett alternatív iskolák – nevezzük így az egyszerűség kedvéért – különlegességei vagy eltérései nem a NAT-hoz való viszonyukban jellegzetesek, hanem a közoktatási törvény egyéb előírásai szempontjából különlegesek. Például az óraszám felhasználása szempontjából – ugye, Gyuri, ez szerepelt kritériumaid között –, az alkalmazott pedagógusok képzési követelményeiben – lásd: a Waldorf-pedagógia használhat laikus pedagógust is, amit a nem alternatív hivatalosan nem tehet. Az irányítási szerkezetben mutatkoznak a törvénytől való eltérések, és az egyéb működési elvekben, tehát tulajdonképpen nem a NAT az a háló, amelyiken fennmarad vagy kicsúszik belőle az úgynevezett alternatív iskola, hanem ha úgy tetszik, az üzemmódja halad meg bizonyos törvényességi szempontokat. Ezért kerülünk állandóan értékelési nehézségekbe, hogy a tartalmi szabályozással – pláne a NAT 2003 hálójában – nem tudjuk megragadni a különbözőségeket. Tehát én hajlanék arra, amit Báthory Zoltán mondott, hogy az legyen az OKNT kikötése, hogy az AME vagy a FÜPI referenciájával ellátott kerettanterv-csomag kerüljön az OKNT elé, és ennek a referenciának szavaz vagy nem szavaz bizalmat az Országos Köznevelési Tanács.

A javaslatban három, szintén értelmezési probléma az alternatív kerettanterv formai kritériumai. Mik a formai kritériumok? Ilyen kritériumok tulajdonképpen nincsenek a NAT-alapú kerettantervekkel szemben sem, ha csak nem a 8/A-t érti Gyuri formai kritériumoknak, vagyis a nevelés, oktatás célja, a tantárgyak rendszere, a tantárgyak témaköre, a témakörök tartalmi, évfolyamonkénti követelmények, időkeret, egészségfejlesztés, fogyasztóvédelem, környezetvédelem. Ha Gyuri ezeket formai követelményeknek tekinti, akkor ez egy jó tárgyalási alap, mert akkor azt mondjuk ki, hogy a kerettanterveknek is szólni kell mindazokról a nem formai, hanem tartalmi csomópontokról, amelyekről a NAT-alapú kerettanterveknek a 8/A alapján szólniuk kell. Ha ezt érted formai követelmények alatt, akkor közeledtek az álláspontok. Itt egyedül az évfolyamonkénti követelmények azok, amelyek az alternatív iskola szempontjából egy kicsit bonyolultabbak, mert az alternatív iskolák jelentős része - például a Belvárosi Tanoda - hosszabb ciklusokban fogalmazza meg a követelményeit.

A 6. pontban az szerepel, hogy „az intézmény legyen köteles...”. Itt megint csak definiálni kellene, Gyuri, hogy mit nevezel intézménynek, a kerettanterv tulajdonosát, vagy az alternatív kerettantervet helyi tantervében adaptáló intézményt, mert a kettő nem ugyanaz. A Waldorf-kerettanterv intézménye a Waldorf Szövetség ebben az értelemben, és a Belvárosi Tanoda mint donor jelenik meg ebben az esetben, hogy ő a hálózatába tartozó Belvárosi Tanoda-kerettanterveket alkalmazó iskolák számára kínálja fel a kerettantervet, mert abban közősek a kerettanterv-fogalmak, hogy az a tipikus kerettanterv, amelyet legalább két intézmény helyi tantervként tud adaptálni. Az egy ritka, nem törvénytelen helyzet az oktatás gyakorlatában, hogy van egy kerettanterv, amelyikhez csak egyetlen helyi tanterv tartozik. Nem tiltja a törvény, de értelmetlenség. Tehát ebben az értelemben nem az intézménynek, hanem a kerettanterv jogtulajdonosának vagy nem tudom, kijéne a kerettanterv közzétételénél kell ezt az állásfoglalást közreadni annak, aki közreadja.

A 7. pontot, Gyuri, akkor tudom akceptálni, ha ez a dolog reverzibilis. Ha egy 8/A alapján értékelő szakértői csoport azt állapítja meg, hogy ez a 8/A, tehát NAT-alapú kerettantervként nem értékelhető kerettanterv, ám nagy a valószínűsége annak, hogy a 131/A-ban viszont értékelhető - tehát ez akkor jó, ha oda-vissza működik -, és a kerettantervi bizottság azt mondja, hogy csak az AME, a FÜPI vagy az alternatív iskolák valamilyen más korporációja által kiállított referencia birtokában tárgyaljuk.

A 4. pontban – „az OKNT által delegált tagjainak szakértői véleménye alapján” - azt a rejtett üzenetet értem, Gyuri, hogy abban térjen el az eljárás, hogy ne a tantervi szakértők szintjén folyjék a bírálat, hanem ha úgy tetszik, egy szinttel magasabban, vagy egy szinttel nagyobb közbizalommal legitimált olvasói legyenek ennek a kerettantervnek, merthogy az értékelése ettől válik bonyolultabbá. Ezt azért érzem egy kicsit nehéznek, mert nagyon szépen elmondta, hogy a kerettantervi bizottságban milyen szakemberek vannak, de mi nem tantárgyi szakemberek vagyunk, tehát az, hogy meg tudjuk különböztetni a kovalens kötést Kossuth Lajostól, nekünk mint kerettantervi bizottsági tagoknak nem kompetenciánk, és ezt a lépést kihagyhatatlannak érzem. Az más kérdés, hogy ha Zoli nyomvonalán haladunk, akkor hova delegáljuk. Tehát ha a kerettantervi bizottság kompetenciájába kívánod adni a dolgot - nem idegen a kerettantervi bizottságtól egy ilyen feladatkiterjedés -, akkor az eljárásnak az a hagyományos eleme, amit a többire is teszünk, hogy ezt legalább három, Kossuth Lajosban és a kovalens kötésben járatos szakértővel is véleményeztetjük. Csak hozzá kell tennie, hogy akkor ezek szerint a 8/A plusz a 131/A - építési előírások, képzési alapkövetelmények, minőségpolitika -, amit a NAT-alapú kerettantervtől nem várunk el, hogy a minőségpolitikáról nyilatkozzék, de a Belvárosi Tanodánál például, ha ma napirendre kerül, hiányolni fogom, hogy a minőségpolitikáról meg az épülettervezési dolgokról nem esik benne egy szó sem, tehát nem felel meg a 131-esnek.

Számomra ezekkel a kiegészítésekkel tárgyalható Horn Gyuri javaslata.

ELNÖK: Hoffmann Rózsa!

DR. HOFFMANN RÓZSA: Miután van egy ilyen feladatunk, úgy látom, nem kerülhető meg, hogy az OKNT valahogyan ne értelmezze azt, hogy mit ért alternatív tanterv alatt. Ezt talán a kerettantervi bizottságnak kellene végigbeszélni és végiggondolni, és ha megengedik, ehhez fogalmaznék meg néhány javaslatot, mert pontosan azon törtem a fejem most, amióta Horn Gyuri anyagát olvastam, hogy hogyan lehet értelmezni azt, hogy NAT-alapú kerettanterv, és nem NAT-alapú.

A törvénytől való eltérést meglátásom szerint nem engedélyezhetjük, ilyen nincs egy jogállamban. Amihez a törvény egyes paragrafusai kivételt lehetővé tesznek, az már nem eltérés. Az, hogy epochális rendszerben tanítunk, vagy heti óraszámokban, nem eltérés a törvénytől, mert ismereteim szerint ezt nem írja elő a törvény. Ahol külön képzési követelményt írnak elő a pedagógusoknak, az sem eltérés. Tehát az alternatívitást én csak a NAT-hoz viszonyítva látom elfogadhatónak. Mondom, ez egy improvizáció, de azért gondolkoztam már ezen, és megismétlem a javaslatomat, hogy a kerettantervi bizottság néhány ilyen tipikus eltérési lehetőséget beszéljen meg és terjessze az OKNT elé azért, hogy a későbbiek során ne kelljen ilyen terméketlen vitát folytatni arról, hogy ez alternatív, vagy nem.

Tekintve a NAT 2003 valóban laza szabályozását, a következő dolgokat tudom elképzelni. Az alternatívitásnak az volna az oktatási rendszerben a célja és értelme, hogy egyrészt engedélyezzen olyan eljárást, ami nem sorolható be az általánosba, másrészt tegye lehetővé az új utak kikísérletezését. Ezért a következőkben tudom elképzelni a NAT-tól való eltérés definícióját – de megfontolandó, hogy ezek valóban létezhetnek-e:

Az egyik, ha egy kerettanterv azzal az igénnyel lép fel, hogy ő valamelyik műveltségi területet – vagy több műveltségi területet – nem viszi be a képzési programjába. Ez egy tipikus eltérés. El tudok képzelni olyan esetet, hogy erre is lehet igény.

A másik – ez már problematikus, de elvben ez is egy előfordulási lehetőség –, ha a NAT közös követelményeit nem érzi magára nézve kötelezőnek.

Három vagy négy ötletem volt, most kiment a többi a fejemből – de nem is ez az érdekes, hiszen csak néhány ötletet akartam fölvetni.

Summa summarum, a javaslatom lényege: arra kérném a kerettantervi bizottságot, hogy egy-két ilyen fogódzót írjon le, és hogyha beterjesztik azt az alaptantervet vagy kerettantervet, és valóban megfelel az alternativitás egyik-másik kritériumának, akkor az alternatív kerettanterv, és ráhúzhatjuk arra a sablonra. Egyébként valóban úgy áll a helyzet, ahogy Báthory Zoltán mondta, hogy nagyon sokféle alternativitás vagy változat elképzelhető most már a NAT alapján, és ezeket nem tekintjük alternatívnak ilyen értelemben.

Amennyire ismerem például az Alternatív Közgazdasági Gimnázium programját, ebben a szabályozási környezetben, amit a NAT 2003 létrehozott, talán már nem is alternatív, hiszen ugyanazokat a kimeneti követelményeket teljesíti. Most az, hogy ott más az iskola működésének a szervezési módja, mint ami megszokott, ettől azért ma már nem alternatív egy iskola.

Még egy témához szólnék hozzá: hogy egy iskola vagy két iskola, hogy ez kerettanterv vagy nem. Nekem azért nem jelent problémát, mert ha akár egy iskola tantervét kerettantervként jóváhagyjuk, azzal lényegében megnyitjuk a lehetőséget arra, hogy például a Belvárosi Tanoda kerettantervként elfogadott helyi tantervét Debrecenben, Miskolcon vagy Nyíregyházán is valaki indíthassa. Szerintem nem kell, hogy szempont legyen. Éppen ezért ezekből a pontokból azt, hogy van-e iskolahálózata vagy nem – amit Gyuri első pontként ideírt – kihagynám, mert a kapunyitogatás szempontjából az egy iskola is lehet nagyon kiváló, nagyon hasznos és nagyon progresszív kerettanterv.

Tehát a tantervi bizottságnak szeretném így a labdát feldobni, hogy ne kelljen nekünk minden később beterjesztett, esetleg alternatív tantervvel kapcsolatban ezt a vitát időt rablóan lefolytatni.

ELNÖK: Horn György, és utána...

HORN GYÖRGY: A végéről mennék visszafelé, és felvetnék néhány szempontot.

A hálózat kérdését nem azért kell felvetni, hanem azért, mert a törvény azt írja elő, hogy ha hálózat van, akkor a hálózatnak kell benyújtani – én ezt a formai követelményekhez írtam. Például a pesthidegkúti Waldolf-iskola nem nyújthat be eltérési engedélyt, hanem csak maga a hálózat, elkerülendő azt, hogy tizenkét önálló Waldorf-iskola egymással való konfliktusban különféle tanterveket fogadtasson el. Ez a kérdés fordítva nem áll. Ha a Belvárosi Tanodának nincs ilyen hálózata, akkor ő benyújt egy ilyet. De ha létezne egy olyan hálózat...

DR. HOFFMANN RÓZSA: Csak ne várjuk el feltétlenül, hogy legyen hálózat.

HORN GYÖRGY: Az egyes pontba írtam, hogy van-e iskolahálózata – ez egy formai kritérium lenne.

A másik, hogy alternatív iskola-e valaki vagy sem. A kifejezés egy történeti kifejezés. Nem akarok ebbe belemenni. Nem a Sulinova, hanem a pilisborosjenői módszertani központ alternatív igazgatósága az elmúlt négy évben három alkalommal, nagy egyetemekkel közösen konferenciákat szervezett ebben a kérdésben, egyáltalán ennek az értelmezésére. Születtek is megoldások, különféle megoldások – tegyük hozzá. Én ezt itt most jogi kérdésként kezelném, mert ebben a pillanatban a közoktatási törvényben benne lévő jogi definíció. Abba nem mennék most bele – bár tettem kísérletet a legutóbbi „Taní-tani”-ban, hogy leírjam, hogy az a megállapodás, ami az alternatív iskolák körében van, milyen szakmai elvek mentén jelenti ezt, mik azok a közös elemek, amelyek ezeket az iskolákat jellemzik, de ez az én írásom, aminek nincsen köze ehhez. Tehát jogi kérdésként szeretném kezelni, függetlenül attól, hogy ki mit gondol erről egyébként.

Általában azzal is egyetértek, hogy a NAT elég tág ahhoz, hogy középiskola esetén, ha valaki vállalja az érettségi kimenetet, akkor elég nehéz azt vizsgálni, mert ha az érettségi kimenetet vállalja, nyilván vannak olyan elemi egységek, amiket közölni kell ahhoz, hogy ezt a vállalását teljesíthesse.

NAGY JÓZSEF: Lehet olyan, hogy nem vállalja?

HORN GYÖRGY: Elvben létezik olyan iskola, amelyik nem vállalja az állami vizsgát, és ezt közli a szülővel, hogy ő nem készít fel érettségire. Ez egy lehetőség. (*Zaj, közbeszólások.*) Krisztina megjegyzésével tökéletesen egyetértek, de ez egy más kérdés, ez nem a mi engedélyezési eljárásunkhoz tartozik.

Ugyanakkor, ami nagyon fontos, hogy ugyancsak jogi kérdésként kezelve, az alternatív iskolák egy nagy hányada éppen azokban a pontokban, amiket a törvény szövege leír... Rózsának mondanám: az a helyzet, hogy ha csak az AKG-t vennénk példának, akkor az AKG kerettantervi engedély nélkül, lényegében a 2003-as törvény óta illegitim módon működik több olyan elemben, amiben a szakmai programból következően az ebben a szövegben felhatalmazást kap – tehát ha megkapja az engedélyt, legitimé válik, ha nem, akkor nem legitim. És ez nem a NAT-ra vonatkozik, hanem a tanulószervezési eljárásokra. Laci onnan idézett, hogy a mi vitánkban, ami nyilvánosan zajlott köztünk a szakértői konferencián, megpróbáltam felsorolni.

Vannak ma olyan kérdések, amikben nem kerülheti el az OKNT az engedélyezést, mert erre a törvény kötelezi, felhatalmazza. Valóban van ma Magyarországon olyan negyven körüli számban olyan intézmények, amelyeknek az engedély híján tulajdonképpen illegitimé válna a működésük. Egyetértek: teoretikusan több is lehet, hiszen itt valóban egy modernizációs esélyről van szó.

A harmadik – vagy nem tudom, most már hányadik – az intézményre vonatkozik, hogy az intézmény legyen köteles. Én hangsúlyosan nem a tulajdonost írtam, hanem a használót, tehát az intézményt. Arról van ugyanis szó, hogy a törvény tantervként definiálja az alternatív kerettantervet, tehát nem teszi lehetővé a helyi tantervnek azt a szabadságát a 131. § alapján működő intézmények számára, mint amit egyébként a 8/A alapján működőknek lehetővé tesz. Ott arról van szó, hogy a NAT ad valamit, születik egy kerettanterv, és az iskolák közvetlenül átveszik vagy adaptálják, és az az ő helyi tantervük. A 131. § alapján működő Waldorf-iskola nem működhet másként, csak úgy, ahogy ezt a Waldorf-kerettantervben az OKNT engedélyezte. Itt tehát kötött pálya van.

Azért tartom fontosnak, hogy adott intézmény – a pesthidegkúti, a solymári, az óbudai vagy a győri Waldorf-iskola – azt a határozatot, amit az OKNT szakmai állásfoglalása közzétett, minden szülő számára a programjában tegye közzé. Ez az engedélyezőnek, jóváhagyónak, ajánlónak – nem tudom, kinek – az álláspontja arról, amit ő vállalt. Ez nem a Waldorf-szövetség irodájának szól, hanem az összes olyan iskola iskolahasználójának, aki a program alapján dolgozik. Ezért tartom hangsúlyosnak, nem a benyújtót, nem a jogtulajdonost, hanem az intézményt.

Nagyon megtisztelő, amit itt mondtatok, hogy az AME legyen az ajánló. Meg kell persze kérdezni a kollegáimat. Mivel az alternatív iskolák nagyobb része ott van, nyilván lehet ilyen ajánlást vagy feladatot vállalni, de az OKNT-nek azt a funkcióját, ami itt a törvényben van, mindaddig, amíg a törvényben benne van, nem vállalhatják fel, tehát én az egyesület elnökeként vagy ezeknek az intézményeknek a képviselőjeként örömmel veszem, ha az OKNT felkér arra, hogy egy ilyen ajánlást – tekintettel arra, hogy az adott programokat valóban jól ismerjük – ezekhez tegyünk, de ez nem változtat szerintem az eljárás menetén.

Végül pedig azt kérdezte Laci, hogy mik a formai követelmények. Én olyanokra gondoltam, és nem arra, amit te mondtál, hogy adatlap, nyilatkozat, megfelelő számú, három plusz, tehát azokra az eljárási metódusokra, amelyeket a kerettanterv benyújtásától mint formai kritériumot az átvevő – nem a szakember, hanem a titkár vagy akár a hivatal, az OKÉV – elvár.

Én ezt értem formai kritérium alatt. Megnéztem, amit kiadtatok, és azt mondtam, hogy számomra, amit javasoltatok, elfogadható, hogy erre is vonatkozzon, azzal a két kiegészítéssel, hogy az állami vizsgára való felkészítés is legyen benne, illetve az, hogy ez egy hálózat tulajdonosaként történjen. Tehát nagyon fontos, amit a törvény nem tesz lehetővé, de a kerettanterv igen a 8/A-nál, hogy én írhattam egy kerettantervet. A 8/A alapján beadhatok bármilyen kerettantervet, és azt engedélyezni kell, itt viszont egy működő iskolahálózat vagy egy működő iskola fenntartójának kell beadni az ő engedélykérelmét, tehát már nem ülhetünk le hárman és találhatunk ki egy alternatív programot, hogy benyújtjuk az OKNT-nek, hogy azt engedélyezze, hanem először létre kell hoznunk az intézményt magát, és ahhoz kell az OKNT hozzájárulását megszerezni, tehát itt egy más típusú jogi eljárás van. Hogy ez helyes vagy helytelen, azt nem akarom vitatni; nem biztos, hogy ez jó megoldás.

Egyébként egyetértek Krisztinával abban, hogy jelezni kell, hogy ez itt rosszul szerepel, csak mentegetőzni akartam, hogy a szöveg maga azért nem utalt erre, mert az intézmények számára égető problémáról van szó nemcsak a Belvárosi Tanoda esetében, hanem az előbb említett esetben is, tehát mi is arra várunk, hogy szülessen valami, és benyújthassuk. Tudok még 25-30 olyan intézményt, ahol az a dilemma, hogy ha születik egy ilyen eljárási metódus, akkor a 8/A értelmezése alapján nem adja be – a Rogersnél például ez a változat van –, mert azt mondja, hogy belefér, tehát van egy csomó ilyen ügy. Például az iskolaszervezetben nagyon sok olyan eltérés van nálunk, amit a törvény tulajdonképpen tilt; nemcsak nem enged, hanem tilt. A Tanodánál mindannyian láttuk, hogy például a kurzusrendszerű okítás jogi dokumentációja eltér a törvény által megengedettől. Szakmailag kétségtelenül indokolt, hogy az utcáról bejövő vagy összeszedett gyerekek esetében a különböző előéletük alapján eltérő belépési pontokon lépnek be, és eltérő hosszúságban végeznek eltérő típusú feladatokat, csak hogy jelen pillanatban ezt a törvény nem teszi lehetővé, tiltja. Azt kell szerintem az OKNT-nek szakmailag elbírálni, hogy helyénvaló-e ez a dolog, vagy nem, támogatja vagy nem támogatja. Ezt nem tudom máshova delegálni, ki lehet adni egy kémiatanárnak, ha a kovalens kötés a kérdés.

Köszönöm.

ELNÖK: Irén!

DR. VÁGÓ IRÉN: Én is azzal tudom kezdeni, amivel mindenki más, és amiért egyszer már nagyon kikaptam Gyuritól, hogy pont a kerettanterv szintjén ezt nem tartom értelmezhetőnek, miközben igenis vannak alternatív iskolák. A jelenlegi szabályozási környezetben és pont ezen a ponton ezt megfogni nagyon szerencsétlen dolog, ezért két ponton is a kályhától kellene elindulni.

A kályha egyik pontja az, hogy az egész kerettantervi szabályozás úgy rossz, ahogy van; az akkreditáció lement tulajdonképpen az alternatívok alá, tehát ha úgy tetszik, a main stream tiltakozhatott volna, hogy az ő számukra nem adekvát, ami ott történik. Hogy iskola meg fenntartó nyújt be kerettantervet a többségnél, az egy teljesen formai megoldás volt, mert természetesen azok az iskolák és fenntartók nem dolgoztak ki kerettantervet, akik most a kerettantervi akkreditációra benyújtották - ezek tankönyvkiadók, pedagógiai intézetek voltak, és így tovább -, tehát ez egy olyan fügefalevél, amiről mindenki tudja, hogy valami egészen más.

A másik része a dolognak a Sulinovában a pedagógiai programfejlesztés. Több soron hallottam, hogy ez kerettantervi részeket fog tartalmazni, kerettantervhez kapcsolódnak majd ezek a fejlesztések. Ezek kihirdetett, jóváhagyott kerettantervek, vagy a fejlesztésben létrejövő valamilyen kerettantervek, amelyek nem tudom, milyen akkreditáción fognak keresztül menni, meg nem tudom, milyen szabályozás alapján? Ez is megérne egy misét.

A harmadik dolog, amit el akartam mondani, de Gyuri tulajdonképpen elmondta, hogy ott szorít igazán a spanyolesizma, hogy itt tulajdonképpen a saját legitimációjuk miatt csinálnak tantervet, ergo nem arról van szó, hogy ők feltétlenül kapukat akarnak nyitni, mások számára interpretálhatóvá, megismerhetővé és nem tudom, mivé akarják tenni a dolgukat, ami egy lényeges eleme ennek a lezajlott kerettantervi akkreditációnak, ezért érthetően ennek a

szempontrendszerre őket sok szempontból zavarja. Nem tudom, lehetséges-e esetleg magában az eljárásmenetben is, hogy amíg a törvényben nem tudunk rendet tenni ebben a kérdésben, addig is valami mixet csinálni, hogy mik azok a szempontok - és mindenképpen töletek kellene, hogy jöjjön valami kezdeményezés -, amelyek a normál akkreditációs menetből számotokra értelmezhetetlenek, zavaróak, korlátozóak, illetve lehetne-e az ottani szakértési folyamat mellé esetleg egy plusz „alternativitás szakértőt” is kijelölni a tantárgyi szakértők mellé. Ez lehet egy *modus vivendi*.

Más oldalról persze nagy kérdés ma már a tanterv általában. Tehát miközben a jelenlegi szabályozási környezetben tanterv szinten nem tudom értelmezni az alternativitást, és ma azt mondjuk gyakran, hogy a módszer a tanterv, a tanulási környezet a tanterv, a problémaalapú tanulásról nem tudom eldönteni, hogy ez tanterv, módszer, vagy tanulási környezet. Bizonyos mértékben mindenképpen tanterv, mert van egy kompetencialista, és nem a tantervi tartalomba van beleírva, hanem a kompetencialistába, mégis ezt próbálja megvalósítani. Tehát nagyon erodálódik a szakmán belül ez a fogalom, és ha így értelmezzük, és azt mondja, hogy a módszer, a tanulási környezet, a szervezet és mit tudom mi egyéb, abból a szempontból, hogy a tanulási tartalom végül is a gyerek fejében hogyan képződik meg, nagyon összeérnek és összekeverednek a fogalmak, és itt már nagyon vastagon lehet alternatív az, amit most a magukat alternatívnak nevező iskolák csinálnak. Elképzelhető, hogy arról is kellene beszélni, hogy hogyan értelmezzük ma már a tanulás tartalmait, és meddig tudjuk ezeket a dolgokat szabályozni. Biztos kitér erre Nagy Jóska tanulmánya, csak még nem jutottam el odáig, hogy elolvassam.

ELNÖK: Most, Péter!

FRISS PÉTER: Nagyon röviden, mert a vitában két hozzászólás tartalmát szeretném felerősíteni: Trencsényi Laciét és Horn Gyuriét. Ha végiggondoljuk, az alternativitás ebben az értelemben nem pedagógiai kategóriaként jelenik meg a törvényben, hanem valamilyen jogi szabályozási szintet tulajdonít neki. Leginkább alternatív pedagógiai programnak kellene hívni, és nem kerettantervnek, csak a keret pedagógiai program fogalmát nem ismeri a törvény. Számos olyan elem szabályozását teszi lehetővé, ami nem igazán a kerettantervben fordul elő a többi esetben – ez okozza az alapvető problémát.

Arra kell felhívnom a figyelmet, hogy függetlenül attól, hogy az OKNT kialakít-e egy ilyen szempontrendszert vagy sem, kerettantervek benyújtására lehetőség van, alternatívokra is, és ezeket el kell bírálnunk, mert erre meg egyéb jogszabályi kötelezettségeink vannak, határidőkkel – ahogy a jelen példa is mutatja, és mint ahogy iskolák is elkezdtek benyújtani, nemcsak az első körös kerettantervek vannak már, hanem mások is. A folyamat elindult, ez egy kívánatos célja volt a szabályozásnak, de kérdés, be tudják-e várni az OKNT által kialakítandó szempontrendszert azon döntések, amelyeket a benyújtók kérnek.

Ami talán még lényegesebb, és amit Trencsényi Laci is jelzett: azt gondolom, ebben az esetben, éppen azért, mert a kerettanterv, az alternatív kerettanterv nem csupán klasszikus vagy akár nem klasszikus tantervi elemeket hordoz, hanem annál jóval többet is hordozhat – lehet szabályozni építésügyi és egyéb dolgokat, nem kell... *(Dr. Trencsényi László: Muszáj!)* Nem kell, mert azt írja a jogszabály, hogy lehet eltérő, lehet meghatározni. Ha nem határozza meg, a törvény marad érvényben. És nemcsak a törvénytől lehet eltérni, hanem más általános szabályoktól: eszközjegyzéktől stb., stb. Magyarul, ide más típusú szakértelem is kell, amikor szakértői vizsgálat folyik. Azt gondolom, nem elég a tantervi szakértő, vagy a kerettantervi bizottságban helyet foglaló jeles szakemberek szerepe. Ide más – tanügy-igazgatási vagy egyéb – szakértő is szükséges lehet. Amit én el tudok képzelni, hogy az AME vagy más egyesület véleménye mint egy szakértői vélemény jelenik meg. *(Dr. Polinszky Márta: Így van!)* Nem köztestület, tehát semmiképpen nem vállalhatja át az ilyen típusú döntési helyzeteket, de mint a szakértői rendszer egyik elemét, egy szakértői véleményként el tudom képzelni – természetesen, ha erre vállalkozik ugyanazért a díjazásért, amit egyébként más szakértő

számára is nyújtunk. Azt gondolom, valóban az OKNT-nek a törvényben rögzített feladatát és lehetőségét nem lehet ezen az úton leegyszerűsíteni.

DR. BALOGH LÁSZLÓNÉ szakmai referens: Tisztelt Tanács! Tulajdonképpen már mindent elmondtak előttem, amit el akartam mondani. Én tulajdonképpen csak a 17/2004-es, többször bírált rendelet alapján szeretnék a Horn Gyuri által felterjesztett pontok egyikéhez szólni. Itt azt mondja a 17/2004-es számú, a kerettantervek kiadásának, jóváhagyásának rendjéről szóló rendelet, hogy a kerettanterveknek rögtön két altípusa van: a NAT-alapú és az alternatív. Az alternatív iskolák kerettanterveinek jóváhagyása esetén a közoktatásról szóló törvény 131. §-ban foglalt feltételeket is vizsgálni kell. Itt egy „kell” van benne, viszont utána semmilyen különbséget nem tesz. Úgy beszél, hogy „kerettantervek”. Én is úgy gondolom, semmi nem indokolja, hogy más eljárás alapján szakmailag ellenőrizzék, mint általában a kerettanterveket. Tehát azt, hogy a kerettantervi bizottság két tagja nézgesse, nem javasolnám, hanem mindenképpen egy eljárást.

Közben egyetlenegyét még megnéztem: a Belvárosi Tanodának a tantervét. Tudom, hogy itt nagy viták voltak – mert olvastam az OKNT-jegyzőkönyveket – az alternativitásról, de például a Belvárosi Tanoda fizika tanterve majdnem egy az egyben a 200/28-asban megjelölt OM-kerettanterv fizika tanterve. Nagyon kicsi módosítások vannak rajta, egyébként pontosan ugyanaz. Ráadásul úgy, hogy a 2003-as módosításokat nem is veszi tekintetbe, tehát 2003-ban ez a rendelet módosítva lett, és azt nem vette tekintetbe. Ez nem baj, nem elítélőleg mondom, de eleve egy alternatívnek nevezett iskola is használ teljesen hagyományos elemeket.

Még egy utolsó, ami egy kicsit félreértés. A Waldorf-iskola kerettanterve nincs jóváhagyva. Ez egy téves nézet. Megnéztem az OKNT-nek azt a jegyzőkönyvét, ahol döntés történt, és ott Trencsényi úr javaslatát fogadták el: addig hagyjuk jóvá a Waldorf-iskola kerettantervét, ameddig a rendelet nem lép hatályba. Én már írtam is egy levelet a Waldorf-iskoláknak, hogy kérjük újra benyújtani a tantervüket. Nem akarom a bizottság kedvét szegni, de a Waldorf elő fog még egyszer jönni, mert pillanatnyilag nincs jóváhagyott kerettantervük.

ELNÖK: Polinszky Márta!

DR. POLINSZKY MÁRTA: Csak egy nagyon egyszerű és gyakorlatias javaslatot szeretnék mondani annak alapján, amit Györgyi mondott, és ha Pétert megelőztem volna, én is azt mondtam volna, hogy véleményem szerint az alternatívnek nevezett kerettantervek bírálatának ugyanabban az eljárásban kellene folynia, mint más tantervekének. Ugyanúgy szakértőket kell felkérni, de ebben az esetben fel kellene kérni egy negyedik szakértőt is, aki azokat az eltéréseket vizsgálja, amikre Györgyi is utalt a jogszabály alapján. Akkor tudnánk tartani a határidőket. Az egész eljárásrend, amit kialakított a bizottság, abszolút alkalmas az alternatívok elbírálására is.

NAGY JÓZSEF: Egyetértek, mint az albizottság elnöke, ezzel a javaslattal. Mielőbb fogjunk hozzá, és vitassuk már meg! Mióta várnak? Fél éve!

ELNÖK: Trencsényi Lászlóé a szó.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Az eljárásrendet illetően én is azt gondolom, amit Márta megfogalmazott. Én odáig is képes lennék elmenni, hogy a negyedik szakértő kiválasztásában legyen valamilyen definiált nyomásgyakorló ereje az Alternatív és Magániskolák Egyesületének. Tehát ne az ő tudta nélkül legyen ez a negyedik ember, hanem akár delegálja.

A NAT-alapú kerettantervek értékelési szempontjairól én is úgy gondolom, hogy alapvetően alkalmasak nem NAT-alapú tantervek értékelésére is – néhány pontot kivéve. Például azt kivéve, amelyik azt mondja, hogy a NAT szellemiségének megfelel-e a kerettanterv. Ezt a kérdést nyilvánvalóan az alternatív iskolákra alkalmazhatóvá kell tenni. A

tudományossági, tantárgypedagógiai, gyermeki jogi szempontok, a Magyar Köztársaság értékrendje stb., stb., ezek a szempontok alapvetően megkérdőjelezhetetlenek. Ennek a szempontsornak egy részben szűkített – mert amiket emlegettem, azokat kivenni vagy átírni kell –, részben pedig bővített - a 131-esben szereplő szempontokkal kiegészített – változata az AME vagy Horn Gyuri előterjesztésében fogadtassék el az OKNT által. Én is azt hiszem, hogy egy variánsa, nem eltérő szövegváltozata az általunk már alkalmazottnak.

ELNÖK: Horn György, aztán talán le lehet zárni.

HORN GYÖRGY: Szeretném hangsúlyozni, hogy nem lobbytevékenységről esik szó. Számomra abszolút elfogadható, hogy ezek a tantervek menjenek a kerettantervek között, és bírálják el. Nekem ehhez a világon semmi közöm nincs. Többen is elmondták, hogy az AME nyilatkozzék. Sem velük, sem mással, sem korábban nem tárgyaltam, sem most nem fogok tárgyalni.

Hangsúlyozom, hogy azt a funkciót, amit a törvény az iskolára leír, az iskola funkcióját jó pár magyarországi iskola újra- és átfogalmazta. Elhangzott itt az, hogy a fizika tanterv nem tér el a NAT-tól, ugyanaz. Persze, gyerekek járnak oda, és gyerekek tanulnak, tehát nem ez az érdemi különbség, hanem az alternatív iskolák nagy hányadánál az iskola definíciója tér el attól, amit ma a Magyar Köztársaság törvénye az iskoláról mint létező közintézményéről, ennek működési rendszeréről leír. Az a kérdés, hogy az az eljárás, ahol szakmai szakértők azt nézik meg, hogy benne van-e a 2003-as változás a fizika tantervben, vagy nincs, érinti-e a lényegét. Azt állítom, hogy nem. Itt nem erről van szó, hanem például arról, hogy a gimnáziumi funkcióban beszűkíti az iskola a funkcióját abba a közegbe, ami a XIX. század végéig kialakult, vagy kiterjeszti a funkcióját, és milyen irányba. Ez nem egy egyszerű technikai, módszertani kérdés, hanem egy más típusú paradigma, amit az iskola alatt különböző szakmai csoportok értenek. *(Nagy József: Ezért kell ezt külön megvitatni.)* Ezért szeretném és ezért tettem rá javaslatot, hogy egy olyan szakmai testület, amit Országos Köznevelési Tanácsnak hívnak, ezt tegye.

Tehát, hangsúlyozom még egyszer, nincs ellenemre, ha ezt egy normál menetben tantervi szakértők elbírálják, ha ez a döntés, megszavazom, úgy ítélem meg azonban - amit Jóska előttem mondott, nem tudom, fölhangosíthatom-e, de megteszem most már -, hogy a Belvárosi Tanoda tanterve, ami a tananyagokra vonatkozik, lényegében megfelelő, egy egyszerű tanterv. Amiben különbözik - itt mutatja Jóska -, az ez a 15-20 oldal, erről kell ennek a testületnek döntenie, mert tényleg ez az alapkérdés. Azt gondoltam – ha úgy gondolja az OKNT, hogy nem helyénvaló, akkor ne szavazza meg –, hogy az Országos Köznevelési Tanács az a testület, amelyikre ez tartozik. Az utcára került, drogos, satöbbi gyerekeknek szervezett iskola ebben a szakmai koncepcióban működőképes, ezt a fejlesztési irányt képviseli. Hogy ilyen gyerekek vannak, azt mindannyian tudjuk, hogy őket integrálni kell a társadalomba, azt mindannyian tudjuk, és azt is tudjuk, hogy a klasszikus iskoladefiníció keretei között ez a feladat nem oldható meg. *(Nagy József: A tartalmi rész is lehet szemétdomb, tehát azt is ellenőrizni kell.)* Meg kell nézni, persze, csak azt mondom, hogy nem ebben különbözik az alternatív iskola, nem ez a különbség.

Ha az OKNT azt mondja, hogy az a szakértői testület, akit kinevezett oda, elbírálja, ha megkéri az AME-t, megkéri, nekem ezzel nincsen semmi gondom, csak úgy gondoltam, egyszerűbb, ha azt mondjuk: itt a Belvárosi Tanoda, erre szerveződött, mit gondol az OKNT, kell, nem kell, és amit ők leírtak ide, arról az itt lévő, a közoktatáshoz, a pedagógiához értő szakemberek mit gondolnak többségi alapon. Merthogy abban maradtunk, hogy a kerettantervi bizottság előterjesztését vitathatjuk, de tudjuk, hogy ez egy formális eljárás, ha már egyszer megnézte három szakértő, megnézte a bizottság és idehozta, akkor azzal mi olyan nagyon nem fogunk foglalkozni. De azt gondolom, hogy a Belvárosi Tanodával, ezzel a 15-20 oldallal foglalkozunk, ez az, ami az OKNT dolga. Ha azt mondjuk, hogy nem, akkor nem. Ezért vagyok kiakadva mindig, amikor azt hallom, hogy az alternatív iskola már nem több, mint egy

PR; ezt mondja Brezsnýánszky, aki most nincs itt, de itt van Trencsényi, aki szintén ezt mondja. Itt alapkérdésekről van szó, iskolafunkcióról, nem pedig arról, hogy ehhez szerzünk-e egy pecsétet, vagy sem. Ezért gondoltam, hogy jöjjön ide. Ha nem, akkor nekem ez elfogadható, tehát megszavazom.

Köszönöm.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Azt hiszem, az előbb félreérthetően fogalmaztam, tehát a három szakértő mellett a negyedik szakértőt pontosan ennek a 20 oldalnak az értelmezésére, értékelésére kéretném föl a bizottsággal, egy ilyen típusú szakembert megkeresve, aki ezt értékelni tudja. Nyilván a bizottság nem úgy fog idejönni, mint ahogy más tantervvel sem, hogy azt javasolja, hogy kihirdetésre kerüljön, hanem annak lesz egy indoklása is, és ennek is lesz egy indoklása.

HORN GYÖRGY: Tudod, hogy ha a Radnóti-tanterv idejön, akkor formálisan fogunk róla szavazni.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Most ne menjünk bele a Radnóti-tantervbe.

HORN GYÖRGY: Ha három szakértő nekem azt mondja a Radnóti-tantervről, meg a bizottság, hogy az jó, akkor én megszavazom szó nélkül.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Most már nem olyan egyszerű ez a dolog, mint ahogy te elképzeled, de mindenképpen indoklással fog a dolog idejönni. Szerintem az lenne az egyetlen megoldás, hogy az ilyeneket egy negyedik szakértő is megnézi, és ugyanúgy az OKNT elé kerül.

ELNÖK: Dobos Krisztina, utána én mondok valamit, aztán nem adok már szót.

DR. DOBOS KRISZTINA: Három mondatot szeretnék mondani. Az első, hogy a törvény betartása alól nem adhat felmentést se az OKNT, se senki, tehát tisztázzuk, hogy a törvényt mindenkinek be kell tartani.

A második: tisztázódott, hogy az iskolának többféle funkciója van – nevelési, oktatási, vagy mondhatjuk azt is, hogy embernevelési funkciója –, és az embernevelési funkciója lehet, hogy alternatív. Az a probléma, hogy mi az iskolát állandóan tananyagközpontúnak tekintjük, és a tananyagról vitatkozunk.

A harmadik, amit már két éve folyamatosan mondok, hogy rosszul definiálja ezt a törvény. Nem a szándékát akarom megkérdőjelezni, de rosszul definiálja. Ne maszatoljunk, hanem tegyünk javaslatot, hogy tegyék rendbe.

ELNÖK: Szeretném összefoglalni a vitát. Az összefoglalás előtt hozzászólás gyanánt röviden utalok arra, hogy amikor a továbbképzési programok akkreditációjának elveiről folyt a vita, az a körül folyt, hogy jogosult-e ez az akkreditációs bizottság arról nyilatkozni, hogy a továbbképzési program jó, vagy nem jó. Akkor én képviseltem azt az álláspontot, hogy nem szabad ebben nyilatkozni, csak abban, hogy a saját céljaihoz és feltételrendszeréhez konzekvens-e az a program, önmagában mint rendszer alkalmas-e arra, hogy mellette a főnálló törvényi szabályozásoknak megfelelően - és ez alatt mindenképpen a magyar alkotmány értendő - funkcionáljon. Ezt elfogadták, és működött. Most egy lényegében hasonló dologról van szó, azért idézem ide, hogy tehát nem akarunk egy minden alternatív iskolára érvényes definíciót vagy szempontrendszert hozni, ez ellen itt többen tiltakoztak. Az ellen viszont senki, és ebben konszenzust látok a vitában, hogy annak a dokumentumnak, amelyet nevezünk tantervnek, működési rendnek, szervezeti leírásnak - tehát az a komplexum, ami meghatározza, hogy egy adott iskola a saját céljainak megfelelően, a saját felvállalt tanulói

populáció érdekeinek megfelelően tud-e ezen dokumentum alapján működni, vagy sem -, a megítélésében kompetens az a bizottság, amelyet eddig mi tantervi vagy kerettantervi bizottságnak neveztünk. Ez kiegészülne Márta javaslata szerint, most már, hogy így idézzem, annak a 20 oldalnak a szakértőjével - meg Jóskának is ez volt a véleménye -, aki többet mond, mint pusztán annyit, hogy a klasszikus tantervi definícióknak megfelelőek-e a kategóriái.

Tehát a következő a határozati javaslatom. Döntsen az OKNT úgy, hogy hasonlóan az Országos Érettségi Vizsgabizottság előterjesztéseéhez minden vita nélkül megszavazza az előterjesztéseket, ha nem azzal terjesztik ide, hogy valamit vitasson meg. Az a bizottság, amelyik ezzel foglalkozik – ez pedig jelenleg a kerettantervi bizottság –, kiegészítheti magát szükség szerint olyan szakértővel, akiket az ő véleménye szerint be kell vonni a működésbe, és elkészít egy javaslatot. Amennyiben ez a szakértői véleményekre támaszkodó javaslat, és egyértelmű, akkor az OKNT nem vitatkozik, amennyiben pedig azzal terjesztenek ide bizonyos kérdéseket, hogy vitatkozzunk és döntsünk róluk, akkor vitatkozzunk és döntsünk róluk. Így egyrészt ez az eljárás le van rövidítve, másrészt ez a bizottság, a mi felhatalmazásunkkal, az Országos Köznevelési Tanács jogkörét kihelyezett módon gyakorolja, és ezzel engedelmessé válik annak a törvényi előírásnak, hogy itt a minősítés és a jóváhagyás a mi kompetenciánkba tartozik. Elfogadható-e ez? *(Dr. Dobos Krisztinához:)* Krisztina csóválja a fejét. Nem? *(Dr. Dobos Krisztina: Nekem nem.)* Mondjad, Krisztina, és akkor csiszoljunk rajta!

DR. DOBOS KRISZTINA: Azt gondolom, hogy a bizottság végezze el a dolgát, tegye le a javaslatot, de ne tiltsuk meg egyetlenegy OKNT-tagnak sem, hogyha úgy dönt, hogy abban a kérdésben ő vitát szeretne provokálni – az esetek 90 százalékában nem lesz ilyen, de ne tiltsuk meg. Olyat nem tudok elfogadni egy választott testülettől, hogy nekem azt mondják, vita nélkül kell döntenem.

NAGY JÓZSEF: Így pontos.

ELNÖK: Akkor én rosszul, félreérthetően fogalmaztam. Nem erről volt szó, csak arról, hogy nem kaptuk meg az OÉVB anyagait, vagy nem kellett végigolvasnunk a tankönyveket, és egyedi hozzászólásokat tenni: ha a bizottság kialakított egy véleményt, és azzal egyet tudunk érteni, megszavaztuk. Aki nem, azt fogja mondani, hogy én ezt nem szavazom meg ezért vagy azért, vagy kérem, hogy erről nyissunk vitát. Én ezt így értettem.

DR. DOBOS KRISZTINA: A bizalmunkat belehelyezzük a bizottságba, tegyenek javaslatot, és nyilván minimális vitával...

ELNÖK: Akkor voltaképpen a javaslat képezi a vita tárgyát, nem pedig az a dokumentum, amiről a javaslat szól, mert azt képtelenek vagyunk átnézni.

Trencsényi László!

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Szeretném megnyugtatóan az OKNT-t is, meg Krisztinát is, hogy így készülünk: ez egy argumentált előterjesztés lesz, bizonyos formális és bizonyos nem formalizált szövegelemekkel. De a NAT-alapúakról legalább annyira, mert arról is ugyanígy gondolkodunk.

A másik – közben Mártával összesúgtunk –, nyilván nem akarjuk a Belvárosi Tanodát hátrányos helyzetbe hozni, meg előidézni a mulasztásos törvénysértést, de én fontosnak tartom, hogy ennek a negyedik típusú szakértőnek a szempontrendszere OKNT által legitimált szempontrendszer legyen. Azt el tudjuk képzelni, hogy az első esetben egy kísérleti „repülésben” magára vállalja a bizottság ennek a terheit, de hogy ne legyen legalább a nagy szempontrendszerhez hasonló artikuláltságú szempontrendszer, amitől az 4. számú szakértőt kérjük, hogy ezen szempontok alapján illet szeretnénk, hogyha... Tényleg nagyon fontosnak tartom, hogy ezt valamilyen módon az alternatívást marketing eszköznél alternatív

lobby is legitimálja. Tehát a Gyuri kezétől várom, és az OKNT-nek valamilyen megerősítésével. Különböznem tudjuk, hogy mit követünk el, amit nem szeretnénk.

ELNÖK: Nem tudom, hallották-e: az AME vállalja, hogy az alternativitás... Laci, fogalmazd meg pontosan, mert néha nehezen tudom a te költői fogalmazásodat jegyzőkönyvi szintre redukálni.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: A 131. § alapján tárgyalta kerettantervek döntés-előkészítése is a kerettantervi bizottság kompetenciájába tartozik, azzal a megszorítással, hogy a bizottság köteles egy 4. számú szakértőt felkérni, akinek az a feladata, hogy az alternativitásról kialakult közvélekedés szempontjait érvényesítse a bírálóban. Ezen szempontokat az AME segítségével Horn György OKNT-tag állítja össze, és ezt az OKNT következő ülésén elfogadhatja az OKNT-val. Ez nem késleltetheti a Belvárosi Tanoda értékelési folyamatát.

Szerintem ez a javaslat.

ELNÖK: Elfogadható? *(Szavazás.)* Ez a hosszú csak a 4. pontra vonatkozik. Nem lett rövidebb, de talán értelmesebb, mint az elején ahogy én le tudtam volna fordítani. Nem ismétlem meg, mert akkor megint belebonyolodom valamibe. Nem mondott ellent annak, amit Krisztina az előbb javasolt. Ki tartózkodott a szavazástól? *(3)* Ellenszavazat? *(Nincs.)* Köszönöm szépen. Akkor stimmel. Szünetet rendelék el, nem többet, mint tíz percet.

(Szünet: 11.36-11.50)

ELNÖK: Szeretettel köszöntöm a 2. napirendi ponthoz meghívott előadókat, illetve szakértőket: Varga Mária Beáta fősztályvezető-helyettes asszonyt, Farkas Ildikó közoktatási szakértőt és Juhász József urat az OKÉV képviselőjében. A téma az oktatási miniszter rendelettervezetének véleményezése a 2005/2006. tanév rendjéről. A dokumentumot mindenki megkapta. Kérdezem az előadó asszonyt, van-e olyan kiegészítenivalója, amit szóban, a vita előtt tenne meg. Parancsoljon!

DR. VARGA MÁRIA BEÁTA: Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm az Országos Köznevelési Tanács tagjait, és boldog új évet kívánok önöknek.

ELNÖK: Viszont kívánjuk!

DR. VARGA MÁRIA BEÁTA: Köszönöm szépen. Mielőtt az érdemi részre rátérnék, nagyon röviden szeretném önöket tájékoztatni arról, hogy a tanév rendjéről szóló rendelet tervezete házon belüli egyeztetésen volt csak, ahol érvényesítettünk bizonyos észrevételeket. Tapasztalták már az elmúlt évek során, hogy a jogszabályt megfosztottuk azoktól az elemektől, amelyek a korábbi években vitákat váltottak ki az egyeztetéseken. Ilyen a felvételi eljárás rendje, ami bekerült a 11/1994-es MKM-rendeletbe, és ilyenek az emléknapiak, amelyek ugyancsak a 11/1994-es MKM-rendeletben találhatók. Tulajdonképpen egy ütemtervvé vált ez az MKM-rendelet, amelynek alapján el kell majd készíteni a tanév helyi rendjét. A mérés-értékelés a közoktatásról szóló törvény legutóbbi módosítása következtében került be a rendeletbe a 4., 6., 8. és 10. évfolyamon. Tartalmazza a jogszabályunk a szokásos, önök által már ismert mellékleteket, az érettségi ütemezését és azokat a tanulmányi versenyeket, amelyeket nem hirdet meg a miniszter pályázat keretében. A felvételi eljárásnak a 11/94-es rendeletben történt szabályozását dátumozva tartalmazza a rendelet tervezete. Egy-két helyen kérdőjelek szerepelnek a szakmai vizsganapok tekintetében. Ez azért van, mert házon kívüli egyeztetésre a későbbiekben kerül sor, és akkor majd az illetékes szakminisztérium fogja

javasolni ezeket az időpontokat. Néhány fórumon már jártunk ezzel a rendelettervezettel, és örülünk, hogy pozitívan vették azt, hogy januárban sikerült elkezdenünk az egyeztetést, és így ez a jogszabály időben kihirdetésre kerülhet.

Köszönöm szépen, bevezetésként ennyit szerettem volna elmondani.

ELNÖK: Van-e az OKÉV részéről ehhez kiegészítenivaló? *(Nincs.)* Szakértő asszony? *(Dr. Farkas Ildikó: Részemről sincs kiegészítés.)* Köszönöm szépen.

Hozzászólásokat kérek. Hoffmann Rózsa, Báthory Zoltán, Horn György, Trencsényi László, Dobos Krisztina egyelőre a sorrend.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Két rövid kérdésem van. Az első: mi indokolja azt, hogy a tanulmányi versenyek felsorolásában csak az angol nyelvnek nincsen két kategóriája – a többi idegen nyelvnek van –, holott ezt tanulják a legtöbben? Ez nem véletlen-e?

A másik... A 8. § (1) bekezdés b) és c) pontjában kiválasztott intézményekről szól az anyag. Kérdezem, hogy nem kellene-e a kiválasztás mértékét, szempontjait, vagy azt, hogy ki választ ki, egy kicsit megfoghatóbbá tenni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Báthory Zoltán!

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Kérdéseim a 8. § (1) bekezdés a) pontjával kapcsolatosak. Más hazai országos felmérés nem lesz ezek szerint, csak a 4., 6., 8., 10. évfolyamra elrendelt, vagy ez valamilyen kiemelt projekt, azért került ide a tanév rendjébe, és a többi nem kiemelt? Tehát azt szeretném megkérdezni, hogy az előttünk álló tanévben ezen kívül is lesznek-e hazai és nemzetközi vizsgálatok, és ha lesznek, azok miért nincsenek benne a tanév rendjében. Ez az egyik kérdésem.

A másik, hogy ez valamennyi tanulóra, tehát a gyógypedagógiai iskolák, a nemzetiségi iskolák tanulóira is kiterjed-e.

A harmadik kérdésem az, hogy mi indokolja a totális felmérést, ami drága, lassú, és ugyanúgy lebonyolítható a teljes szakmai rendszerre nézve egy mintaválasztásos vizsgálat. Tehát mi indokolja azt, hogy ez nem mintaválasztásos, hanem totális felmérés? Valószínűnek tartom, hogy az, hogy az iskolákra, az intézményekre nézve lehessen következtetést levonni, de ezt meg lehet tenni akkor is, ha mintaválasztásos a felmérés. Szerintem majdnem minden szakmai érv ellene szól a valamennyi tanulóra kiterjedő felmérésnek. Egyébként üdvözlöm, hogy egy ilyen, többek által kompetenciamérésnek nevezett rendszer bekerül a tanév rendjébe, csak vannak ebben bizonytalanságok. A „meglétét” sem egészen értem; valószínűleg a fejlettségének a szintjéről van szó, tehát az alapkészségeknek, de inkább azt mondanám, hogy két kompetencia fejlettségének a szintjéről. Mint mondtam, azt szeretném, ha az olcsóbb, gyorsabb és hatékonyabb módszert választanánk, és mintaválasztásos lenne a felmérés. Arra is szeretnék választ kapni, hogy akkor mi más lesz, vagy nem lesz.

Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm. Horn György!

HORN GYÖRGY: Megjegyzésem is van, nemcsak kérdéseket tennék fel. Az egyik egy egyszerű számolási kérdés, illetve a 4. § (4) bekezdésének értelmezése. Maga a jogszabály rövidebb szüneteket ír le, mint az elmúlt évtizedekben megszokott. Van logikája, mert eszerint valójában - összeszámoltam - 187 tanítási nap van ebben a szövegben. Lehetővé teszi, de nagyon szőr mentén, ugyanis azt írja - bár értelmezhetem másképp is -, hogy „a heti pihenőnapon tartott tanítási nappal”. Hogy ez kötelező, vagy nem kötelező, nem tudni. Tehát nincs benne explicit formában az, hogy 187 nap van, 180-at kell tartani, és az iskola maga döntet további szünetekről. Ránézésre lehet látni, hogy az őszi és a tavaszi szünet rövidebb a megszokottnál. Csak ezért kezdtem el számolni. Ezt ki kell mondani, le kell írni. Egyébként

egyetértek azzal, hogy legyen az iskola kompetenciája, hogy ezen felül hogyan állapítja meg, csak ami ide van írva, ez azt jelenti, vagy legalábbis így is értelmezhető, hogy csak akkor lehet más napokat felhasználni, ha ezek szombatra, a heti pihenőnapra is tehetők.

A következő a tanulmányi versenyekre vonatkozik. Kérem az Országos Köznevelési Tanácsot, hogy a tanulmányi versenyeket tűzzük végre napirendre. Itt van ugyanis jó néhány megszokott – vagy nem tudom, hogy nevezem. Rózsa fölvetette, hogy miért van angolból egy, de fordítva is meg lehetne kérdezni, hogy miért van matekból három. Csak egy példát hadd mondjak. Nem tudom, tudják-e, hogy a zenei versenyeknél egy hangszer nincs benne: a zongora. Az ütőhangszerektől a négykezes két zongorásig minden benne van. Benne van a filozófia, de a közgazdaságtan nincs benne.

Milyen alapon és hogyan dől el, hogy mit támogat a minisztérium, miért pont azt támogatja? Meg lehet nézni, hogy a görög nyelv benne van, és lehetne sorolni. Attól tartok, hogy ennek az égvilágon semmi logikája nincs – kivéve azt az egyet, hogy ilyen már volt.

Azt gondolom, hogy mivel ehhez hozzárendelődnek jelentős egzisztenciális kimenetek – vagy jelentéktelenek –, érdemes lenne valamilyen módon felülvizsgálni. Vagy ha van logikája, akkor azt én nem tudom, és akkor bonyolult mondataim végén egy kérdés: és akkor mi ennek a logikája?

A szakmai tanulmányi versenyek kapcsán idén nagyon súlyos sérelem volt, hogy a szakmai tanulmányi versenyeket egy napra bírta meghirdetni az Oktatási Minisztérium. Ebben ez most nem szerepel. Nehogy még egyszer előforduljon ez, talán ha az benne van, hogy a nemzetiségi alapiskolában görögből lehet államilag támogatott, akkor ennél jóval nagyobb, a szakképzés egészét érintő, vagy bizonyos ágazatokat érintő versenyeket is bele kellene tenni. Akkor az egyeztetés során kiderül, hogy idén a közgazdasági szakközépiskolákban – de máshol is – a gyerekeket súlyosan érintette az, hogy azonos napra volt berakva az összes szakmai tanulmányi verseny első fordulója.

A következő a felvételi eljárás menetével kapcsolatos – minden évben elmondom, úgy látszik, mindenkinek megvan a maga mániája –, hogy hihetetlenül hosszú a bürokráciára szabott idő, és nagyon kevés az intézményeknél hagyott idő. A gyerekek – most a hatosztályos mondom – decemberben előjelentkeznek, április 21-én a győri központ egyezteteti a levélben érkezett igazgatói döntéseket. A kettő között eltelt öt hónap, miközben az a cél, hogy egyszerűsödjön. Amikor az iskola felvételiztet, az milyen nagy baj, mert akkor szegény gyerek mindenhová jár, és egyszerűsítsük azzal, hogy az állam átveszi, és átjárhatóvá teszi. Ehhez képest szerintem meghosszabbodott ez az idő, és folyamatosan hosszabbodik is. Nem az idei évtől, hanem az elmúlt négy évben történt mindez. A jogorvoslati eljárással együtt gyakorlatilag a gyerekek június elejére jutnak biztonsággal információhoz. Ez azért elég hosszadalmas.

A 11/94-essel való kapcsolat. Nem egészen értettem a bevezetőben, hogy a tanév rendje a 11/94-es részeként évente változott, most kikerült ebből, viszont elhangzott, hogy vannak olyan elemek, amik ott maradtak. Így mind az intézményeket, mind a döntéshozást nehezíti. Az egésznek az összefüggő rendjét érdemes lenne mégis egyben közölni, akkor is, hogyha látszólag rugalmasabb mechanizmus, hogy bizonyos, évente változó elemeket kiveszünk. A felvételi eljárás rendje ott van, mint állandó elem, ugyanakkor, ebből következően számtalan teendő a tanévhez igazodóan mozog, mint a húsvét, aminek az idejét nem mi csináljuk, de eléggé mozog.

ELNÖK: Javaslom, hogy utaljuk az OKNT kompetenciájába. *(Derültség.)*
Trencsényi László!

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Én is a tanulmányi versenyekkel szeretnék egy picit foglalkozni. Előtte arra szeretném felhívni a figyelmet – most véletlenül a 7. § (2) bekezdésében jelenik meg az iskolai munkaterv. Legjobb tudomásom szerint nincs jogforrása annak, hogy az iskolának munkatervet kelljen írni. Vagy ír, vagy nem ír. Egyedül a 3/2002-es miniszteri rendelet alapján kell évente minőségfejlesztési munkatervet készítenie. Azt kell, mert

azt még nem vonta vissza a miniszter. A munkaterv jogilag nem létező dokumentum, amióta pedagógiai program van. Vagy rendelje el a Magyar Köztársaság az oktatási törvényben, hogy az iskolák éves munkatervet készítenek, vagy, ha nem rendeli el, nem lehet megjeleníteni, hogy oda kell valamit írni.

A 3. ponttal súlyos elvi vitáim vannak, többszörösen is. Azt mondja, hogy az iskola a jegyzékben nem szereplő tanulmányi versenyre történő felkészítést akkor építheti be ebbe a nem létező munkatervbe, ha... Miért magától értetődő, hogy a jegyzékben szereplő tanulmányi versenyekben nincsen az iskolahasználóknak vétőjoga, tehát azt tűzzel-vassal keresztülverheti a matematikatanár a gyerekeken, mert benne van a munkatervben, hogy muszáj a matematikaverseny – „Mert az benne van, fiam, a jegyzékben, erről anyukát meg sem kérdezzük.” –, tehát diszkriminálja az iskolahasználókat. Másfelől miért a nevelőtestület szervál – már elnézést kérek. A versenyre való felkészítés – gondolom – egy szolgáltatás. Persze, az iskola egészében véve az, tehát akkor én fordítanék a logikán: hogyha az iskolai diákönkormányzat, az iskolaszék kéri, hogy az adott versenyre az iskola végezzen felkészítést, akkor a nevelőtestületnek azt a felkészítést el kell végeznie, vagy a nevelőtestületnek legyen egyetértési joga. De fordított a logika. Tudomásom szerint a versenyeken való részvétel önkéntes: a versenyző diákok igénylik ezt a szolgáltatást, vagy nem kapják meg.

Itt nem az iskola mint hatalom szervez versenyeket, vagy nem szervez, hanem a tehetséges gyerekek mint önkéntesek, elindulnak a versenyeken, és ehhez igénybe veszik az iskola segítségét, vagy nem. Tehát nem jó itt a dolog. Benne maradt. Még a Templom Kati-féle minisztériumban került be ez – akkor is a gyerekek védelmében, mert a derék pedagógusok a gyerekek hátán akartak sikerélményhez jutni. Ez változott azóta.

A maga konkrétságát illetően, én tudom, azóta, hogy az OKNT tárgyalta a versenyek kérdését, volt pályázati kiírás, lehetett jelentkezni versenyre, de két fontos dolog történt. Az egyik nagyon fontos, a másik csak kicsit. A nagyon fontos az, hogy a Magyar Köztársaság kormánya kiadta a Nemzeti alaptantervet, amiben megfogalmazta egyebek között, hogy melyek azok a műveltségi területek, amelyeket a Magyar Köztársaságban fontosnak tartanak, hogy a gyerekek abban előrehaladjanak. Az országos középiskolai tanulmányi versenyek rendjével nekem nem az a bajom, hogy ad hoc, hanem az, hogy nincsen köszönőviszonyban a Magyar Köztársaság kormányának a Nemzeti alaptantról szóló határozatával. Majdnem azt mondom, hogy jogszabályt sért, vagy törvénytelen. Mert ha vannak országos tanulmányi versenyek, akkor azoknak a logikája nem épülhet másra, csak a NAT-ra, mert más víziója műveltségképről senkinek sem lehet, csak az a víziója lehet – kivéve az alternatív iskolákat (*Derültség.*) –, ami a Nemzeti alaptantról szóló víziójában megjelenik. Tehát olyan tehetségigéretnek kerülnek hátrányos helyzetbe, akiket a közoktatás nem akart hátrányos helyzetbe hozni, a versenyrendszer viszont hátrányos helyzetbe hozza őket. Ez a súlyosabb.

A másikat szelídebben és óvatosabban mondom. Novemberben az Országos Köznevelési Tanács felkérte a kulturális minisztert és az oktatási minisztert – ha jól tudom, azóta mindkét miniszter megkapta a levelet –, hogy egy icipicit működjenek együtt. Vannak olyan tehetségterületek, amelyeknek a versenyrendszeréért nem a Szalay utca, hanem a Wesselényi utca a felelős. A Hold utcáról ne is beszéljünk, hiszen a sport – elment Vass Miklós – teljesen kimaradt ebből a versenyrendszerből. Nem lehetne-e a tanév rendjében megkérdezni a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumát, hogy milyen kulturális és művészeti, felmenő rendszerű versenyeket, vetélkedőket hirdet meg, amelyeket örömmel látna az Oktatási Minisztérium is a tanév rendjéről szóló rendeletben? Akkor máris kompenzálódnék ez az egyoldalúság, ami most a NAT-hoz képest megjelenik, és a novemberi állásfoglalásunk jegyében előmozdítana egy egészségesebb és arányosabb műveltségkép elterjedését a magyar iskolákban is.

Köszönöm szépen.

DR. VÁGÓ IRÉN: Egy kicsit kapcsolódva ehhez a dologhoz a végénél kezdem. Több ízben indítványoztam, hogy bizonyos időközönként az OKNT-nek át kellene tanulmányozni,

illetve kellene kapnia egy jelentést arról, hogy az OKNT által elindított kezdeményezések, kérések a hivatal felé hogyan rendeződnek el. Ugyanis abszolút élénken emlékszem arra, hogy egy évvel ezelőtt, amikor Juhász úr előterjesztette a tanulmányi versenyeket itt, és mindezeknek a dolgoknak a nagyon nagy része elhangzott, ő sajnálkozott és azt mondta, hogy már nyomdában van, ezen már nem lehet változtatni. Az OKNT kérte már akkor, amit most Gyuri kért, és már az azt megelőző évben is kértük. Azt gondolom, nem olyan nagyon súlyos, és nem olyan időigényes a tanulmányi versenyek kérdése, hogy ennyi év alatt ne lehetne egyszer rendbe tenni és napirendre tűzni. A legnagyobb részben semmi nem változott, mindazok, amiket akkor kifogásoltunk, benne maradtak, ugyanúgy benne maradt az angol nyelvű filozófia országos tanulmányi verseny is, ami vicc, hogy pont filozófiából van angol nyelvű. A saját szavaimat el tudnám mondani, de mindenki másét is, aki akkor ehhez hozzászólt. Megint csak azt tudom mondani, hogy mondjuk félévenként egy listát kellene arról átfutnunk, hogy mi történt azokkal a dolgokkal, amelyekben konkrét kéréseink voltak, mert amikor visszakerül egy év múlva, akkor megint az lesz, hogy most már nincs arra idő, hogy ezzel foglalkozzunk.

Azt, hogy erről hosszabban kellene beszélni, Laci hozzászólása húzta alá a legpregnansabban, tehát tényleg nem arról van szó, hogy most egyet kihúzzunk, egyet meg beletegyünk, ezt egy kicsit jobban át kell gondolni. Persze ő olyan sarkosan fogalmazott, amivel nem minden esetben értek egyet, tehát hogy más víziója nem lehet embereknek, csak ami a NAT-ban van. *(Dr. Trencsényi László: Embereknek lehet, csak a minisztériumnak nem.)* Pontosan ezzel a pontosítással, hogy a minisztériumnak, és főleg a tanulmányi versenyek azon körét illetően, amelyek ráadásul tényleg nagyon komoly egzisztenciális következményekkel járnak - tehát érettségit váltanak ki, továbbtanuláshoz jelentenek belépőt, és így tovább -, tényleg nem lehet más víziója.

Ami nem a tanulmányi versenyek meg nem az OKNT működési módjának hatékonyabbá tétele, vagy nem tudom, micsoda, az már apróbb dolog, és sok mindent elmondtak abból, amit én is el akartam mondani. Egy kérdésem van a tanév, a szorgalmi idő és tanítási év kapcsán. A 2. számú cikkely 6. pontja arról szól, hogy az iskola igazgatója határozza meg a szorgalmi idő első és utolsó napját, a sajátos nevelési igényű tanulók az évfolyam követelményeit egy szorgalmi időnél hosszabb idő alatt teljesítik. Nagy bajban vagyok ennek az értelmezésével, mert úgy gondoltam, hogy a szorgalmi idő az intézményre vonatkozik, és nem egy tanulóra. Arra kérek választ, hogy ha egy tanulóknak hosszabb idő kell, akkor annál az iskolánál a szorgalmi idő - tehát az első meg az utolsó tanítási nap közötti idő - mondjuk három héttel hosszabb lesz-e. *(Dr. Dobos Krisztina: Igen, és vizsgálható.)* Ezt a részét nem értem, a többit pedig, amit akartam, már megkérdezték.

ELNÖK: Köszönöm. Dobos Krisztina!

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen. A 4. §-sal kapcsolatosan van egy problémám. Évek óta felvetettük, hogy be kellene iktatni egy sízünetet. Én ezt minden évben elmondom, de egyik évben sem történik meg. Jó lenne végiggondolni, hogy mivel tényleg igen sokan járnak síelni, miért ne lehetne a második félév első hete sízünet. Az iskola kiadhatja, de jobb lenne, ha ezt végiggondolnánk.

A 8. §-sal viszont igen komoly problémáim vannak. Az országos felmérést az OKÉV szervezi a Sulinova Kht. közreműködésével. Miért? Nem az a baj, hogy az OKÉV szervezi, hiszen erre jött létre. De miért a Sulinova Kht. közreműködésével? Ha az OKÉV-nek van regionális szervezeti rendszere, akkor... *(Dr. Báthory Zoltán közbeszólására:)* Átkerült? Nem tudtam, bocsánatot kérek, de akkor sem tartom jónak. *(Dr. Báthory Zoltán: Megnyugtatom, a megszüntetés közelében van.)* Jó, akkor a megszüntetett értékelési központot külön üdvözljük.

A 4. pont: a vizsgálatokról jelentést készít, és tájékoztatás céljából elküldi a Köznevelési Tanácsnak és az Országos Köznevelési Tanácsnak. Ha vizsgálatot készít, jelentést készít, akkor hozza nyilvánosságra. Az a feladata, azért csinálja a vizsgálatot és a jelentést, hogy az emberek tudják. Küldje el nekünk, de hozza nyilvánosságra is.

Az 5. pont pedig: intézményi és fenntartói szintű elemzéseket készít, a vezetőknek, fenntartóknak elküldi. Ezt is hozza nyilvánosságra. Tehát nagyon fontosnak tartom, hogy ha az állampolgárok pénzét befektetjük értékelésbe és felmérésbe, akkor az eredményeket tessék nyilvánosságra hozni. (Dr. Báthory Zoltán: *Itt van: a nyilvánosság elé tárja.*) Hol? (Horn György: *Az 5-ösben: „...továbbá azt a...”*) Bocsánat, akkor az 5. pontra ez nem vonatkozik, csak a 4. pontra.

A tanulmányi versenyekkel kapcsolatban teljesen egyetértek azzal, amit Gyuri és Vágó Irén mondott, hiszen ezt már évek óta felvetettük, csak egyszerű kérdéseim vannak. Ha mondjuk matematikából elindul ötezer diák – mint ahogy pár évvel ezelőtt –, görög nyelvből meg tíz, akkor az miért ugyanolyan szintű? Két vagy három évvel ezelőtt készült egy előterjesztés arról, hogy a tanulmányi versenyeknek minősítése is legyen. Ha már minőségbiztosításról beszélünk, akkor jó lenne végiggondolni, hogy ott is legyen valami minősítés.

Nagyon üdvözlöm, hogy a média bekerült, nagyon nem üdvözlöm, hogy a kommunikáció, vagyis a szép magyar beszéd még mindig csak a Kazinczy-díj Alapítvány által támogatott tanulmányi verseny. Miért nem támogatja a minisztérium? Kerüljön ez is ugyanabba a körbe. Azt gondolom – és nem akarok többet a tanulmányi versenyről beszélni –, a tanulmányi verseny nagyon fontos egyrészt abból a szempontból, hogy a diákok versenyképessége, versenyhelyzetben való megmérettetése szóba kerüljön, másrészt saját magukról és az iskolákról is valamiféle bizonyítványt állítsanak ki.

Innen kezdve ez a rendszer, ami évek óta – és nem két év óta, hanem négy vagy öt, amióta mondjuk – ugyanúgy működik, nem igazságos, nem reális képet ad, ugyanakkor pedig a rá költött költségvetési forrás nem reálisan – vagy úgy gondolom, nem kellően meggondoltan – költődik el.

Az utolsó, amit érdemes lenne végiggondolni: az érettségi vizsgaidőpontok – ez csak kérdés – kijelölésében mennyire veszik figyelembe az idej tapasztalatokat, amiket, persze, még nem tudunk. Nekem kételyeim vannak, hogy az érettségi vizsga lebonyolítása – most nem a tartalomra gondolok, az más kérdés – az emelt és a középszinten problémamentes lesz-e. Ezért az a kérdésem, mennyire flexibilis. Ebben a pillanatban ki van jelölve, és akkor lesz, úgy lesz, ahogy idén is, nyilván. De ha idén probléma lesz, akkor mi lesz jövőre?

ELNÖK: További hozzászólás? (*Nincs jelzés.*) A kérdésekre kérünk szépen rövid választ, aztán majd visszatérünk arra, hogy fogalmazzuk meg a kérést a minisztérium irányába, hogy Vágó Irén jogos fölvetése jövőre ne hangozhassék el újra.

JUHÁSZ JÓZSEF: Én foglalkozom bizonyos dolgokkal. Valóban az volt a célunk, hogy a rendeletet megfosszuk azoktól az elemektől, amelyek éles vitát válthatnak ki. Most már látom, hogy ez egyelőre nem sikerült, és valószínűleg még hosszú ideig nem fog sikerülni.

Ha jól belegondolunk, két olyan téma van, ami nagyon sok kritikát váltott ki: a tanulmányi versenyek ügye és a mérés-értékelés stb. ügye.

Ha a négy évvel ezelőtti tanév rendjét összehasonlítják a jelenlegivel, akkor látható, hogy itt történtek bizonyos elmozdulások az akkori időkhöz képest, hiszen a minisztérium két vagy három évvel ezelőtt – Brassói úr ezt jobban tudja – nagyon komolyan foglalkozott a tanulmányi versenyek ügyével, és megpróbálta tisztítani, megpróbálta különféle módon életszerűvé tenni azt, hogy miket milyen módon támogat, vagy nem támogat, de enged stb.

Úgy látom, ez a munka messze nincs befejezve, és javaslom az OKNT-nek, hogy fogalmazza meg az elvárásait, fogalmazza meg a javaslatát, átgondolva, hogy a NAT-tal hogyan lehet kapcsolatba hozni stb. Tehát minden tekintetben ez egy nagyon nagy és nehéz feladat. Nagyon nagy fajsúlyú feladat. Természetesen megértem. Most olyan szempontból időben vagyunk, hogy még messze nem állunk a nyomdába adás előtt, de az biztos, hogy ha most azonnal hozzákezdene egy öttagú kiküldött testület, márciusig, amikorra tervezzük a tényleges kiadását, nem fogja összehozni a végleges és vita nélkül elfogadható javaslatot a

tanulmányi versenyekről. Ez nagyon nehéz ügy. Eddig még minden helyettes államtitkár hozzákezdett valamilyen módon tisztítani, rendbe tenni – eddig mindenkinek beletört a bicskája. Nagyon szeretném, hogyha egyszer valakinek tényleg sikerülne.

A következő nagy kérdéssor a mérés-értékelés ügye. Ennek van egy olyan vonulata, amire tudok válaszolni. A tanév rendjének csak azokat a méréseket, értékeléseket, ellenőrzéseket kell tartalmaznia – legalábbis rá utaló módon mintegy felhatalmazást adni –, amelyek országos mérések. Hogy a különféle intézmények hol miféle mérést csinálnak, nem feladata tartalmazni a tanév rendjéről szóló rendeletnek.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: A következő PISA 2006-ban lesz. Az országos vagy helyi?

JUHÁSZ JÓZSEF: Nem tudom megmondani. Ezt én nem tudom. Én csak azt tudom...

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Csak országos lehet.

JUHÁSZ JÓZSEF: El lehet rendelni országosként is, mert az valóban elhatározás kérdése. De önmagában attól, hogy PISA, még nem országos, nem regionális és nem kiválasztás alapon történik.

BRASSÓI SÁNDOR: Három mérés lesz még egészen biztosan a kompetencián kívül. Két nemzetközi: mind a kettő 2006-ban lesz, és mindkettőnek az előkészítése folyik. Szinte egy időben lesz, az egyiket az OECD, a másikat az IEA szervezi. Azért nem tesszük bele, mert nem kötelező minden iskola számára. Az értékelési központ, Péterék, a megadott szoftver alapján az országos intézménytörzsből választják ki a nemzetközi szervezet által megadott rendszer alapján. Ilyen alapon nem lesz kötelező, csak 150 iskolányi reprezentatív körnek. Ezért gondolta a tárca, hogy mivel a törvény nem hatalmazta fel sem ennek a teljeskörűségére, sem a monitor vizsgálatnak – ami szintén lesz 2006-ban, hazai mérés –, a tanév rendjébe való beillesztésére, csak azt tesszük bele, ami minden iskola számára kötelező.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Ha már belebeszélte, ezt a redundanciát mikor teszitek egyszer rendbe? Amiket itt felsoroltál, attól már egy kicsit zizeg az agyam. Ezt mind le akarjátok bonyolítani a 2005/2006-os tanévben.

HORN GYÖRGY: Oda van írva, hogy kiválasztott intézmény.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: A minisztérium adja a pénzt és a rendelkezést.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Elnézést kérek, hogy miközben fél füllel a vitát hallgatom, azért olvasok, de annyira ide tartozik! A debreceni konferencia előadásába nézek bele, és Halász Gábor előadását jegyzetelgettem, miközben figyeltem. Éppen erről van benne szó, hogy miközben az Európai Unió legtöbb tagországában teljes, összefüggő értékelési rendszereket működtetnek, nálunk mindez esetleges. Én úgy érzem, amihez itt most hozzászólunk, azt folytathatnánk akár napokig: mindaddig, amíg nincs az oktatásirányításnak egy teljesen összefüggő, rendszerbe illeszkedő ellenőrzési, értékelési, mérési rendszere, ez mindig esetleges lesz. Arra kellene inkább javaslatot megfogalmaznunk, hogy az oktatásirányítás tegyen javaslatot, hogyan illeszti rendszerbe mindezeket a tevékenységeket, és akkor egy tanévről szóló rendelet esetén az ilyen viták értelmetlenné válnak. Mert abban a rendszerben akkor meg lehet határozni a módokat, a gyakoriságot, a módszert, a célokat, a nyilvánosságra hozatalt. Amikor itt valaki a nyilvánosságot firtatta, pont akkor olvastam ezt a részt – persze, ezt már ismerjük –, hogy az OECD-országok között ez a legvitatottabb kérdés, hogy hogy hozzák nyilvánosságra.

Úgy gondolom, egy nagyon izgalmas szakmai feladat lenne, talán az OKNT is szívesen foglalkozna vele, hogy egy ilyen rendszernek akár a kidolgozásában részt vegyen, vagy véleményezze, és akkor ezek a viták fölöslegesek, szükségtelenek lesznek.

ELNÖK: Brassói Sándor!

BRASSÓI SÁNDOR: Ez teljesen így van, és egy ránk nézve is kötelező jogszabály gyakorolja kedvező hatását: az az országgyűlési határozat, amelyik a közoktatás mérési-értékelési rendszerét írja elő, ennek kidolgozását. Ennek keretében a tárcának 2005. júniusban az Országgyűlés elé kell terjeszteni egy anyagot – természetesen ennek az előkészítése elkezdődött, és az OKNT elé fog kerülni. Sajnos nem fér be minden egyszerre ebbe a szűk közigazgatási apparátusba, hogy elkészüljön. Amint elkészül, az nyilván az OKNT elé fog kerülni, úgy, mint a többi, országgyűlési határozattal összefüggő tárca-előterjesztés. Hogy ez a 2005/2006-os tanévre vonatkozóan teljes egészében érvényesülni tud-e, azt kétlem, hiszen mire elkészül és elfogadják, addigra belecsúszik a tanév végébe. Az utána következő tanévbe természetesen igen, csak így lehet elképzelni. Az iskolai belső munka, az értékelő rendszer, a statisztikai adatok elemzése ennek mind a részét képezi, ebben egy átfogó munka elkezdődött.

HORN GYÖRGY: Azt szeretném megkérdezni, hogy ezt mi véleményezzük, vagy egyetértünk.

ELNÖK: Nem kell egyetértenünk, véleményezünk; elmondunk véleményeket, a minisztérium azt csinál vele, amit akar, illetve amit szeretnénk, hogy akarjon, azt némileg befolyásolhatjuk.

Most azt vagyok kénytelen mondani, hogy ezt a napirendi pontot tovább ne véleményezzük, mert többen jelezték, hogy egykor el kell menniük, és előttünk van még egy nagyon fontos, immáron többször halasztott tankönyvügy.

Két olyan javaslat hangozott el, amelyet én mint OKNT-javaslatot szeretnék megfogalmazni. Az egyik az, hogy a tanulmányi versenyek egész kérdéskomplexumát tűzze napirendre egy bizonyos előterjesztés alapján az OKNT. Tehát meg fogok próbálni, Sanyi, veled vagy mással arról konzultálni, hogy ki tudna egy ilyen előterjesztést előkészíteni az OKÉV-vel együtt, ami nem konkrét dátumokra vonatkozik, hanem egyáltalán ennek a filozófiájára.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Az lenne a javaslatom, hogy erre az előterjesztésre kérjük fel – tettünk már gesztust a civil szervezetek felé – a Magyar Tehetség gondozó Társaságot.

ELNÖK: Ez egy javaslat, nagyon megfontolandó, hogy az állami szerveken kívül vonjunk be ebbe olyan civil pedagógusszervezeteket, amelyeknek ez a profiljába vág.

A másik pedig, amit Sanyi is most említett, a mérési-értékelési rendszer egészének a vitája, mert ennek is van egy filozófiája, ami ránk tartozik, és aztán vannak jogszabályi konzekvenciái. Amikor már jogszabályként kerül ide, akkor mindig az van, hogy el vagyunk vele késve. Egy kicsit aggasztott, amit 2005-2006-ra vonatkozóan mondtál, mert nem tudom, mikor kerülhet ide egy olyan anyag, amellyel mi még tudunk foglalkozni ebben a júniusig tartó periódusban, amit beterveztünk, de leülünk és megbeszéljük. Tehát részben minisztériumi illetékesek, részben az OKÉV és civil szervezetek bevonásával kellene e két napirendi ponthoz anyag kidolgozását kérnünk.

Polinszky Márta! Légy olyan kedves, röviden.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Én mindig rövid vagyok és kedves. Egy kérdésre szeretnék választ kapni. Nincs itt a Magyar Szülők Országos Egyesületének a képviselője, de én egy szülő vagyok, és Horn Gyuri kérdésére szeretnék választ kapni, hogy hány napból áll a tanév.

JUHÁSZ JÓZSEF: Először is a közoktatási törvény 52. §-át kell alaposan tanulmányozni, mert ott van definiálva, hogy mi a tanév, valamint a záró rendelkezésekben. A 121. § értelmező rendelkezés, amely különbséget tesz tanév, tanítási nap, szorgalmi idő, satöbbi között. Tehát egyrészt ezt tegyük tisztába.

A törvény a tanév kezdő és befejező napját határozza meg - szeptember 1. és június 15., egyébként ez a szorgalmi idő -, és azt kell nekünk a tanév rendjéről szóló rendeletben egyértelműen megmondani, hogy ezen belül hány tanítási nap van, tehát amikor a gyerekek új anyagot kapnak, ismételnék, múzeumba mennek, satöbbi, ami a tanítási folyamat része, vagyis hogy hány tanítás nélküli munkanap van, és hány szüneti nap van, ami a tanulók számára szünet, pihenés, a pedagógusok számára tanítás nélküli munkanap. Ha valaki ezeket kiszámolja, akkor láthatja, hogy ebben a konstellációban általában 180-182 tanítási nap jön ki, öt-hat tanítás nélküli munkanap - aminek megvan a funkciója, hogy mit mire lehet használni -, és vannak az ünnepek, valamint a szünetek. A tanítás nélküli munkanap persze munkanap, tehát a szeptember 1-től június 15-ig terjedő időszakban körülbelül 186-187 munkanap jön ki, ebből lehet adni az öt-hat tanítás nélküli napot, és marad 180-181 nap a tényleges tanításra.

Nem rövidebb az őszi szünet, a téli szünet és a tavaszi szünet. Csak munkanapot lehet megjelölni, de oda van írva, hogy a szünet előtti utolsó tanítási nap meg a szünetet követő első tanítási nap, és ha ez után nézi meg valaki a naptárat, láthatja, hogy igen, tavaly is az őszi szünet kilenc nap volt, tehát itt nincs csökkenés. (*Horn György: De van.*) A tavaszi szünet hagyományosan a húsvéthoz kapcsolódik, mindig nagycsütörtökkel, nagypéntekkel kezdődik, utána van a húsvét hétfő, majd a kedd, és szerdán kezdünk. Ez mindig ugyanennyi nap volt. (*Horn György: Ez az egy. Az összes többi nem.*) Az összes többenél pedig nézni kell a naptárat, a munkanapok áthelyezését. Az őszi szünet éppen azért hosszabb a 2005/2006. tanévben, mert a november 1. előtti napot, október 31-et november 5-én kell ledolgozni, de az 5-ét nem dolgoztathatjuk le az iskolákkal. Szóval megvan, nem rövidebb, tessék utánaszámolni. (*Horn György: Utánaszámoltam.*) Erre nem tudok mit mondani.

Volt még egy érdekes kérdés, hogy mikor lehet megkezdeni a szorgalmi időt. Itt megint csak a törvény 52. §-ára utalnék, tudniillik a fogyatékosoknál lehetőség van arra, hogy egy tanév követelményeit ne egy tanév alatt, hanem hosszabb idő alatt teljesítsék. Természetesen ez minden egyes gyerekre vonatkozik, de miután a súlyosabb fogyatékosokra vonatkozik, tehát komplex osztályokra, ezért mondjuk azt, hogy például a 9. évfolyamot nem egy tanév alatt, hanem két tanév alatt végzik el. Elméletileg lehetséges lenne, mondjuk másfél tanév alatt is, és akkor három év alatt két évet végeznének el. Ezért van így megfogalmazva, hogy a kezdő és a befejező napját az iskola határozza meg, mert a lényeg az, hogy hosszabb idő alatt teljesíthetik azokat a követelményeket, amelyek számukra elő vannak írva. A gyakorlatban általában egy tanévet két év alatt végeznek el, és lényegében ezzel ilyen módon azért nem élnek, mert ők is szeptember 1-jén kezdenek, és június közepén fejezik be a tanévet, de a lehetőség megvan.

Még annyit, hogy a felvételi eljárás rendjét – ez is egy kicsit kapcsolódik a napokhoz – a 11/94-es 8. számú melléklete leírja, dátumok nélkül. Itt nem csinálunk mást, mint azokhoz az iskolai és nem iskolai, hanem irányítási, OKÉV- meg minisztériumi feladatokhoz odaírjuk, hogy mikor vagy mikorra kell elvégezni. Itt ennyi történt.

HORN GYÖRGY: Attól még ez hosszú.

JUHÁSZ JÓZSEF: De gondoljunk csak bele, hogy mihez viszonyítva! Amikor elkezdődött már augusztusban az előrehozott felvételi..

DR. HOFFMANN RÓZSA: A gyerekhez viszonyítva.

HORN GYÖRGY: December 10-én jelentkezik, és legkésőbb július 1-jén tudja meg. Ez hosszú.

JUHÁSZ JÓZSEF: Olyan jogszabályokat kell csinálni, hogy ne legyen minden benne. Amíg így van, addig nem tudunk mást tenni.

HORN GYÖRGY: Az év rendjével kapcsolatban pedig még egyszer azt kérem: a 4. § (4) pontját fogalmazzátok át. Világosan és egyértelműen azt mondja: lehet további napokat adni, ha szombaton is tanítunk.

JUHÁSZ JÓZSEF: Így van, mert másként nem tudjuk a 181 napot kihozni.

HORN GYÖRGY: Dehogynem! Most mondom: amit leírtatok, 186 tanítási napot tartalmaz. A szöveg ideírja, hogy a középiskolákban 180 tanítási nap van, majd a négyesben azt írjátok, hogy amit leírtatok, megváltoztatható, ha szombaton tanítanak. Nem kell a 180 naphoz szombaton tanítani. Szövegszerűen ennek az ellenkezője van itt. El lehet olvasni: ez a szöveg az ellenkezőjét mondja.

JUHÁSZ JÓZSEF: Akkor majd elrendezzük, mert ezek szerint rosszul fogalmaztunk nyilván. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A napirendi pont rendkívül tanulságos volt. Abból a szempontból kétségtelenül az, hogy milyen aprólékos figyelemmel foglalkozott az OKNT ezzel a – nem jelentéktelen – kérdéssel. *(Dr. Kelemen Elemér: Több szem többet lát!)*

Arra vonatkozóan pedig akkor... *(Dr. Kelemen Elemér: A munkaterv?)*

JUHÁSZ JÓZSEF: Elnézést, a munkaterv mint fogalom a 11/94-es rendeletben mint elkészítendő iskolai dokumentum szerepel. Hogy az jó vagy nem, vitatható, de jelenleg része – ha nem tévedek, valahol a 2. vagy 3. § környékén van. *(Közbeszólások, zaj.)*

Sőt, még a közoktatási törvény 52. § (2) bekezdése is azt mondja, hogy az iskola a tanév rendjében meghatározottak figyelembevételével éves munkatervet készít, amely tartalmazza a szabadon meghatározható tanítás nélküli munkanapokat és tanítási szüneteket. Tehát a törvényben is szerepel.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Köszönöm.

ELNÖK: Trencsényi László visszavonult – jegyzőkönyvi dicséretben részesítést javaslok ezért.

A napirendi pontot befejezzük.

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Arra ítélik, hogy több munkatervet készítsen.

ELNÖK: Szünet nélkül folytatjuk az ülést. Következik a tankönyv-taneszköz problematikáról előterjesztett anyag.

Szeretném kérni, hogy Márta és Karlovitz János rövid tájékoztatást adni arról, hogy volt egy megbeszélés a digitális tananyagok jóváhagyási rendjére vonatkozóan. Még nem érkezett államtitkári szöveg ez ügyben, tehát nem tudunk erről hivatalos információval szolgálni, de befolyásolja az anyag vitáját, illetve az itt szereplő határozati javaslatokat. Kérem szépen, hogy erről adjatok rövid tájékoztatást. Döntések el, hogy melyikötök.

DR. POLINSZKY MÁRTA: A múlt héten Sipos helyettes államtitkár úr összehívott egy megbeszélést, amin részt vett az OKNT elnöke, Loránd Ferenc, Karlovitz úr és a tankönyv- és taneszköz bizottság még egy tagja, Nádas András, valamint az OM informatikai főosztályának vezetője, egy munkatársa, és a Sulinet Programiroda vezetője és szakmai vezetője.

A téma az volt, hogy tankönyv- és taneszközrendeletbe bekerültek a digitális tananyag értékelésére vonatkozó passzusok. A tankönyv- és taneszközrendelet most nem nevesíti a tankönyv- és taneszközbizottságot, hanem a tankönyvnek és a digitális taneszközök elbírálásában az OKNT-t nevesíti, nem bizottságot vagy bizottságokat. Felmerült annak az igénye az informatikai szakemberek részéről, hogy jó lenne – mindenféle indokok miatt –, hogyha a tankönyv és taneszköz bizottság mellett az OKNT felállítana – OKNT-tag vezetésével – a digitális taneszközök elbírálására egy bizottságot. Ebben ott megegyezés született, hogy készül egy ilyen előterjesztés, ami végigmegy még a házban, vagyis csak februárban tud az OKNT elé kerülni. A javaslat – mint ahogy Feri említette – befolyásolja az előttünk lévő anyagban szereplő határozati javaslatok sorsát. A második pontot, ami a jelenlegi bizottság létszámára vonatkozik, befolyásolja.

Én tehát azzal a javaslattal szeretnék élni, hogy tárgyaljuk ezt az anyagot, de ebben a kérdésben most az OKNT ne hozzon határozatot. Nem is nagyon tud hozni, merthogy már határozatképtelen.

ELNÖK: János?

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Ehhez nincs hozzáfűznivalóm, hanem mondjuk a tankönyvügyhöz.

ELNÖK: Akkor ezt az anyagot véleményezzük, ami itt van. Ez egy információ volt, hogy született a szakértőkkel és Sipos Jánossal közösen folytatott beszélgetés során egy javaslat, miszerint kidolgozzák a digitális szakértők e bizottságra vonatkozó javaslatukat, és Sipos János útján, rajta keresztül az OKNT elé terjesztik. Ugyanolyan kompetenciájú bizottság volna az ott elhangzottak szerint, mint a tankönyv és taneszköz bizottság kompetenciája, de erről leválik, mint egy külön szakértelmet igénylő bizottság, és önálló létre kel. A vita arról szólt, hogy ez albizottság legyen, része legyen a jelenlegi tankönyv és taneszköz bizottságnak... Ott az az álláspont volt a domináns, hogy – különböző okokból, presztízs okokból mindenképp, tekintély okokból, meg a perspektíva szempontjából, mivel ez feltehetően növekvő, terjedelmében és jelentőségében növekvő terület lesz – önálló szakértői bizottság szükségeltetik ezen tananyagok elfogadásához, akkreditálásához – nevezzük, ahogy akarjuk.

Nincs értelme most erről beszélni. Lesz róla írásos anyag, amint a minisztériumon belüli egyeztetések után olyan érettségi állapotba kerül, hogy mi is megvitathatjuk.

Ennyit azonban azért kellett elmondani, mert ez a történet összefügg ennek az anyagnak bizonyos szövegszerű részeivel. Csak ennyi hangzott el erről. De erről most ne nyissunk vitát, hogy kell-e külön bizottság vagy nem. Amikor itt lesz az anyag, indoklásával együtt, akkor.

Előterjesztőként kérdezem Karlovitz Jánost, hogy ehhez a jelentéshez milyen szóbeli kiegészítése van, illetve van-e.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Van.

ELNÖK: Akkor parancsolj!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Először is nagyon szomorúan állapítom meg, hogy három év telt el az OKNT életében, és még öt percet nem szánt a tankönyvügyre. Negyedik nekirugaszkodás ez: háromszor felkészült Szabados Lajos elnök úr – azóta beteg lett –, az érdekeltek eljöttek az ülésekre, és mindig-mindig elmaradt. Most is elmarad tulajdonképpen, mert régóta határozatképtelenek vagyunk. Erdemben nem tudjuk megtárgyalni a

tankönyvügyet, csak úgy, hogy átvisszük a következő ülésre az esetleges határozatokat, mert akkor sem leszünk határozatképesek.

Tehát amennyiben megy, akkor fogjunk neki, amennyiben nem, akkor veszem a kalapomat és elmegyek, mert nincs értelme egy határozatképtelen testület előtt vitatkozni.

Kettő... Egy optimista olvasatom is van azért: tankönyvügyben az OKNT-nek a haja szála sem görbült, nem fáradt vele, mert a TTB mindent elvégzett. Nem volt botrány tankönyvügyben, nem volt kellemetlen visszhang, satöbbi, tehát három évig ezeket a súlyos dolgokat az OKNT elkerülte. A dualizmus korától kezdve végig a történelemben nagyon-nagyon nagy problémái voltak az országos közoktatási tanácsoknak azzal, hogy egyként foglalkoztak a tankönyvüggyel, és éjjel-nappal dolgoztak. Ettől az OKNT-t mentesítette ez a bizonyos TTB, de meg kell azt is mondanom, hogy azért most már a botrányok küszöbén vagyunk. Három oka van ennek, vagy három oldalról jön.

1. A jóváhagyási procedúra nagyon bonyodalmas és nagyon drága. Most már ahol pénz folyik, ott vér is folyik, tehát lázadznak a benyújtók, amit valahogy orvosolni kell.

2. A közbeszerzés újabban előírt kötelezettsége az iskoláknak szinte betarthatatlan, tehát az iskolák panaszkodnak, nyögnek, nem is tudják, mit csináljanak, tanácstalanul szaladgálnak fűhöz-fához, de se a fű, se a fa nem tudja megmondani nekik, hogy mitévők legyenek, és én sem. Tehát tényleg érik egy ilyen elégedetlenség.

3. A közvéleményben is egyre több oldalról merül fel a tankönyvek, taneszközök kapcsán, hogy nehéz az iskolatáska, ez van a tankönyvben, az van a tankönyvben.

Tehát vannak már olyan feszültségek, amelyeket most érdemes orvosolni, és mi sokat tudunk tenni azért, hogy ezeket orvosoljuk. Érdemes ezért erre a témára visszatérni és tényleg komolyan beszélni róla.

Kétféle mederben lavíroztunk, amikor a TTB megtárgyalta ezt az előkészítést. Az egyik az – Sándor jól rámutatott –, hogy elméleti irányba mozduljunk el. Élvezetes dolog, hogy elvi szempontból tárgyaljuk a tankönyvet, nekem testhezállobb lenne, mint a gyakorlati. Tettünk egy-két lépést elméleti téren a javaslatainkban - EU-konferencia, bibliográfia, kiállítás, satöbbi -, tehát gyakorlatiasan is elméleti kérdések ezek, ugyanakkor gyakorlati irányba is léptünk egyet, hogy a bizottság így működjön, úgy működjön. Örülök is annak, hogy most nem kell határozatokat hozni, mert hátha a következő alkalommal jön a digitális bizottság javaslata, és akkor másképp kell kezelni. Ha tényleg megalakul a digitális bizottság, ez nagy tehermentesítést jelentene a tankönyvbizottságnak, de még nem tárgyaltuk meg. Tehát a 27-i ülésünkön ezt napirendre tűzzük, amelyre meghívnánk Mártát vagy az illetékeseket, és akkor újratárgyalnánk a dolgot, mert a TTB legutóbb úgy döntött, hogy ez házon belül, TTB-n belül legyen, de biztos vagyok benne, hogy meg lehet győzni a kollegáinkat, hogy érdemes egy külön bizottságot létrehozni. Ennyit a gyakorlati részhez. Nem akartunk ebben az előterjesztésben olyan dolgokat feszegetni, amelyek lehetetlenek, nem is hiszem, hogy minden pontján úgy próbáltunk volna megfogalmazni javaslatokat, hogy az OKNT szájába rágjuk. Nem valószínű, hogy mindenben előre tudunk lépni, de ha néhány dologban igen, az már nagy szó; többek között az, ha az OKNT megerősíti a TTB létjogosultságát. Irén úgy szokta ezt felvetni, hogy nevesítse törvényben. Pillanatnyilag talán ez nem megy, de erre utaló lépések talán lehetnek, van egy ilyen is a dologban.

Egyelőre be is fejezném.

DR. VÁGÓ IRÉN: Nemhogy törvényben, de még a tankönyvrendeletben sincs benne.

ELNÖK: A következő a mondanivalóm ahhoz, amivel János kezdte. Visszatérő jelenség, hogy az OKNT, amelynek ülései a szervezeti és működési szabályzata szerint délután négy óráig tartanak, körülbelül tizenkettő és egy óra között fölosztatja önmagát. Ezzel kapcsolatban Rózsának volt az az álláspontja, hogy vezessük be az e-mail szavazásos rendszert. Ezt most nem akarom minősíteni, mert ha majd sor kerül az szmsz-módosításra, akkor meg fogjuk vitatni, ezzel a problémával azonban foglalkoznunk kell, mert most már sorozatosan

akadályozza azt, hogy fontos kérdésekben döntésre tudjunk jutni. Például ebben a kérdésben is, ahol az OKNT szerepére vonatkozóan testületi döntésben kell állást foglalni, nem mondhatjuk, hogy a többségi vélemény annyi, ahányan vagyunk.

Tájékoztatásul szeretném közölni, hogy írtam egy nagyon udvarias levelet a múltkori OKNT-ülés után annak a két kollegánknak - Vágó Péternek és Kompaktor Emíliának -, akiket a szakmai szervezetek, illetve kamarák részéről delegáltak, hogy mennyire hiányoljuk a jelenlétüket, rendszeres jelen nem létük ellen emeltem szót, de választ sem kaptam a levelemre. *(Nagy József: Ez a válasz!)* Igen, akkor viszont le kell vonni a konzekvenciákat. Ezt a következőképpen szeretném megtenni: felvetem a miniszter úrnak, hogy ebben az ügyben hatalmazza fel az OKNT-t arra, ha szükség van rá – nem tudom egyébként, hogy jogilag szükség van-e rá –, bár mi nem zárhatunk ki valakit, ilyen nincs...

DR. POLINSZKY MÁRTA: Föl lehet szólítani a delegáló szervezetet. *(Bólogatások.)*

ELNÖK: Ehhez nem kell nekem testületi határozat, elnöki jogkörömnél fogva, az itteni bólogatásoktól lélekben megerősítve fogok írni a delegáló szervezeteknek, hogy itt probléma van, valamint mellékelem nekik annak a levélnek a másolatát, amit ennek a hölgynek és úrnak elküldtem.

Másrészt pedig a következőt fogom javasolni: minden esetben a meghívólevélre olyan választ fogok kérni az OKNT tagjaitól, hogy a következő ülésről hány órákor óhajtanak távozni. Ez egy udvariatlan forma, mert ez esetben lehet, hogy csak egy napirendi pontot fogunk tudni tárgyalni. Az, hogy itt, az ülés előtt derül ki, hogy rendszeresen három-négy kollega eltávozik, vagy szól, vagy nem szól - bár semmi jelentősége nincs annak, hogy szóljon - ...

DR. BÁTHORY ZOLTÁN: Ne haragudj, de ezek a jó fiúk, mert azok a rossz fiúk és lányok, akik egyáltalán nem jönnek el. *(Zaj.)*

DR. HOFFMANN RÓZSA: Ismerjük egymást.

NAGY JÓZSEF: Mint a tanár, azokat szidja, akik itt vannak.

ELNÖK: Én nem szidtalak, csak meg akartam osztani a problémát, hogy most mit csináljak.

Én nem tárgyalnám most ezt a tankönyvügyet, ne degradáljuk. A következő ülésünk Nyíregyházán lesz, ami erre nem alkalmas, tehát legfeljebb egy rendkívüli ülést tudunk elhatározni.

DR. DOBOS KRISZTINA: Tartsunk rendkívüli ülést tankönyvügyben.

ELNÖK: Rendkívüli ülést tartsunk tankönyv-, és taneszköz ügyben. A jelenlévőket kérem, hogy a határidőnaplójuk birtokában nézzük meg azt a csütörtököt, amely alkalmasnak látszik az itt jelen lévők többsége számára.

HORN GYÖRGY: Február 17-én én biztosan nem érek rá – síszünetünk van.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Egy hetes intervallumban nem is érdemes. Itt a 3-a vagy a 27-e jöhetne számba.

ELNÖK: De, Gyuri, a 17-ei ülést megkérdeztük, és arra vonatkozóan itt vannak az igenlő válaszok – meg a nemlegesek is. Eltoltuk egy héttel, mert teremproblémák voltak. A 17-ei ülés megtartható.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Január 27-e vagy február 3-a?

DR. DOBOS KRISZTINA: Február 3-án KOMA lesz.

DR. HOFFMANN RÓZSA: De hánykor, Krisztina?

DR. DOBOS KRISZTINA: Többen vannak ott, Vekerdy például.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Vekerdy oda jár?

ELNÖK: Vekerdynek epochája van ilyenkor. (*Derültség.*) Nem mindenki egészséges. Néha van epochájuk. (*Dr. Hoffmann Rózsa: Az milyen betegség?*) Görög eredetű.

NAGY JÓZSEF: Kétoldalú munkaundor. Egy hétig tart.

DR. HOFFMANN RÓZSA: És január 27-e?

ELNÖK: Mi volna, hogyha a február 10-ei ülést ezzel az egyetlen napirendi ponttal – mert az a rendes időpont volt – megtartanánk, és ettől függetlenül elmegyünk 17-én Nyíregyházára. (*Közbeszólások.*) A 10-e fix dátum volt, a 17-e ezt nem érinti. Délelőtt 10 órakor jó?

HORN GYÖRGY: A meghívottakat is meg kellene kérdezni.

ELNÖK: Én csak bocsánatot tudok kérni a meghívottaktól. Mit kérdeztek tőlük, Gyuri?

DR. POLINSZKY MÁRTA: Azt, hogy nekik jó-e az időpont?

ELNÖK: Akkor ismételten tánc- és illemtan leckét vettem, ennek jegyében megkérdezem: jó nektek?

DR. BARTHA LAJOSNÉ: Mi megoldjuk.

ELNÖK: Ez a kompromisszumkészség lenyűgöző. Nagyon köszönöm. Egyetlen napirendi ponttal 10-én 10 órakor találkozunk itt.

DR. HOFFMANN RÓZSA: A februári utazásról nem lehetne valamit tudni?

NAGY JÓZSEF: Nem könnyű odavergődni: hat óra utazás.

DR. TRENCSENYI LÁSZLÓ: Bocsánat, a 10-éről még annyit, hogy mi igent mondtunk, de ez még nem garantálja, hogy együtt leszünk. Én úgy gondolom, akkor tartsunk 10-én, hogyha egybehangzóan nyilatkozunk a határozatképes jelenlétről.

ELNÖK: A határozatképes létszám határáig igenlő válasszal kell rendelkezni.

NAGY JÓZSEF: Kemény levelet kérünk.

ELNÖK: A 17-ei utazással kapcsolatosan pedig részletes, levélbeli információk mennek. Tibor most mondta, hogy busszal szállítanak minket a vonattól a helyszíning és vissza. Intercityvel megyünk, ez a része rendben lesz, az ebéd rendben lesz.

DR. HOFFMANN RÓZSA: Tehát a fontos dolgok már rendben lesznek.

ELNÖK: A téma a kistérség, és nyilvános konferencia lesz, tehát a kistérségekből iskolaigazgatók lesznek jelen. Ezért volt teremprobléma, mer tanácskozótermet tudott szerezni, de ha meg akarjuk hívni a környékbeli, esetleg távolabbi, már működő iskolatársulások igazgatóit – amit én jó ötletnek tartok, túl azon, hogy PR-értéke is van –, kell az aula, és az nem volt biztosított.

NAGY JÓZSEF: Elnézést, hogy a saját ügyeimmel... De mire én odaérek Szegedről, jöhetnek is vissza.

ELNÖK: És ha biztosítunk neked egy luxushotelt? Akár Pesten, akár Nyíregyházán? Lelevelezed Zsuzsával, és előző este ott alszol.

Köszönöm, az ülést berekesztem.

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 06 perc)

Tartalomjegyzék

Az elnök napirend előtti bejelentése.....	4
A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló OM-rendelet	5
Az OKNT állásfoglalásának kialakítása a judaisztika érettségi vizsgatantárgy központi követelményéről.....	6
Az oktatási miniszter rendlettervezetének véleményezése a 2005/2006. tanév rendjéről.....	19
Tájékoztató a tankönyvellátás helyzetéről, elvi kérdéseiről.....	28